

TELENOR BANKA A.D., BEOGRAD

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠILA 31. DECEMBARA 2018. GODINE

SADRŽAJ	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Finansijski izveštaji:	
Bilans uspeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o ostalom rezultatu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Izveštaj o promenama na kapitalu	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 91
Prilog: Godišnji izveštaj o poslovanju	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA TELENOR BANKE A.D. BEOGRAD

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Telenor banke a.d., Beograd (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva Banke za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocena rizika da li finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevare ili greške. Vršeci procenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocenu opravdanosti primene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2018. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim pravnim i zakonskim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Banke. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa propisima Republike Srbije. Naša odgovornost je da ocenimo da li je godišnji izveštaj o poslovanju usklađen sa godišnjim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi godišnjeg izveštaja o poslovanju su bile ograničene na procenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju usklađene sa godišnjim finansijskim izveštajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u godišnji izveštaj o poslovanju koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa finansijskim izveštajima Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2018. godine.

U Beogradu, 8. aprila 2019. godine

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor
Za Ernst & Young d.o.o. Beograd

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2018.	2017.
Prihodi od kamata	5	837.401	731.782
Rashodi od kamata	5	(251.648)	(267.268)
Neto prihod po osnovu kamata		585.753	464.514
Prihodi od naknada i provizija	6	623.895	415.792
Rashodi od naknada i provizija	6	(434.219)	(328.858)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		189.676	86.934
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	7	(1.920)	(3.323)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	150.342	99.884
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9	(87.660)	(83.076)
Ostali poslovnih prihodi	10	4.156	4.329
Ukupan neto poslovni prihod		840.347	569.262
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(511.779)	(535.892)
Troškovi amortizacije	12	(236.152)	(227.419)
Ostali prihodi	13	24.286	38.472
Ostali rashodi	14	(726.195)	(881.360)
Gubitak pre oporezivanja		(609.493)	(1.036.937)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	15	7.569	374
Gubitak po osnovu odloženih poreza	15	-	(54.189)
Gubitak nakon oporezivanja		(601.924)	(1.090.752)

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

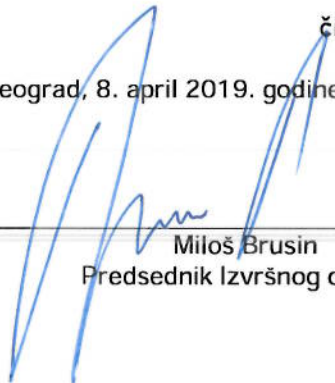
BILANS STANJA

Na dan 31. decembar 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomene	31.12.2018.	31.12.2017.
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	16	3.033.448	2.464.334
Založena finansijska sredstva	17	242.391	
Hartije od vrednosti	18	3.429.203	3.061.633
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	1.625.004	1.980.903
Kredit i potraživanja od komitenata	20	6.725.842	6.382.506
Nematerijalna imovina	21	302.441	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	22	301.050	380.464
Tekuća poreska sredstva		4	4
Odložena poreska sredstva	15	108	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	23	20.956	22.097
Ostala sredstva	24	250.514	283.071
Ukupno aktiva		15.930.961	14.925.253
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata		-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	25	248.566	7.455
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	26	13.289.830	12.256.152
Subordinirane obaveze	27	468.428	468.808
Rezervisanja	28	36.312	34.277
Odložene poreske obaveze	15	-	3.177
Ostale obaveze	29	392.996	437.961
Ukupno obaveze		14.436.132	13.211.153
Kapital			
Akcijski kapital	30	6.553.146	6.198.849
Gubitak		(5.142.293)	(4.538.556)
Rezerve		83.976	53.807
Ukupno kapital		1.494.829	1.714.100
Ukupno pasiva		15.930.961	14.925.253

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
GUBITAK PERIODA	<u>(601.924)</u>	<u>(1.090.752)</u>
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Aktuarski dobici	<u>157</u>	<u>734</u>
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	30.943	37.161
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat	<u>(4.284)</u>	<u>(5.502)</u>
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	<u>(575.108)</u>	<u>(1.058.359)</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	2018.	2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.620.343	1.159.922
Prilivi od kamata	818.788	657.617
Prilivi od naknada	657.885	423.919
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	143.670	78.386
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.948.233)	(2.012.763)
Odlivi po osnovu kamata	(224.287)	(212.736)
Odlivi po osnovu naknada	(439.808)	(384.515)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(518.149)	(542.528)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(37.001)	(47.633)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(728.978)	(825.351)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(327.880)	(852.841)
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	1.271.149	3.687.830
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	1.271.149	3.687.830
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(724.150)	(3.077.404)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(256.156)	(4.330.009)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti, derivata i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(467.994)	1.252.605
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	219.119	(242.415)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2.114	4.951
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	2.114	4.951
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(128.084)	(215.029)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(128.084)	(215.029)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(125.970)	(210.078)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	354.297	1.157.244
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	354.297	1.157.244
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(18.597)	(20.357)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	(18.597)	(20.357)
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	335.700	1.136.887
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	3.247.903	6.009.947
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	2.819.054	5.325.553
NETO (SMANJENJE)/POVEĆANJE GOTOVINE	428.849	684.394
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	2.681.054	1.896.776
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	150.342	99.884
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	3.260.245	2.681.054

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

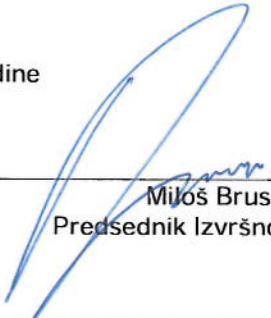
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2018. godine

(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Gubitak	Ukupno
Početo stanje na dan 1. januara 2017. godine	5.041.605	21.415	(3.447.804)	1.615.216
Nerealizovani dobiti po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	31.586	-	32.393
Aktuarski gubici	-	806	-	-
Gubitak tekuće godine	-	-	(1.090.752)	(1.090.752)
Transakcije sa vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu - povećanje	1.157.244	-	-	1.157.244
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	6.198.849	53.807	(4.538.556)	1.714.100
Početo stanje na dan 1. januara 2018. godine	6.198.849	53.807	(4.538.556)	1.714.100
Efekat prve primene MSFI 9	-	3.353	(1.813)	1.540
Korigovano početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	6.198.849	57.160	(4.540.369)	1.715.640
Nerealizovani dobiti po osnovu harija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	-	26.683	-	26.816
Aktuarski dobiti	-	133	-	-
Gubitak tekuće godine	-	-	(601.924)	(601.924)
Transakcije sa vlasnicima evidentirane direktno na kapitalu - povećanje	354.297	-	-	354.297
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	6.553.146	83.976	(5.142.293)	1.494.829

Napomene na narednim stranama
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Beograd, 8. april 2019. godine

Mijoš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Telenor banka a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao akcionarsko društvo 15. maja 1996. godine u skladu sa Odlukom o osnivanju od 25. aprila 1996. godine. Naziv Banke prilikom osnivanja bio je Alco banka a.d., Beograd.

Banka je registrovana kod Privrednog suda u Beogradu, pod brojem Fi-8660/96 15. maja 1996. godine u registarskom ulošku I-76963-00. Narodna banka Jugoslavije je rešenjem br. 346 od 24. aprila 1996. godine izdala dozvolu za rad Banke.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta depozita;
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita;
- devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- garancijske poslove;
- depo poslove;
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti;
- obavljanje platnog prometa;
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti;
- kupovinu i naplatu potraživanja;
- poslove finansijskog inženjeringa i konsaltinga i
- pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Srbije br. 32/03 od 2. aprila 2003. godine Banka ima dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (veliko ovlašćenje).

Rešenjem Trgovinskog suda u Beogradu Posl. br. V-Fi – 7016/04 od 29. juna 2004. godine izvršen je upis u sudski registar promene naziva Banke, odnosno umesto naziva Alco banka a.d., Beograd, Požeška 65/b, upisan je nov naziv, A banka a.d., Beograd, Požeška 65/b. Ostali podaci ostali su nepromenjeni. Narodna banka Srbije je svojim rešenjem G.br. 11970 od 2. novembra 2007. godine dala saglasnost na Predlog izmena i dopuna Ugovora o osnivanju i na Predlog Statuta A banke a.d., Beograd, koje je utvrdio Upravni odbor Banke svojim Odlukama br. 12199/07 i 12200/07, na sednici održanoj dana 20. septembra 2007. godine.

Bankom su do 12. juna 2007. godine upravljali akcionari srazmerno visini svog uloga u akcionarskom kapitalu Banke. Od 13. juna 2007. godine, sve akcije Banke (100%) preuzelo je društvo KBC Insurance NV, Belgija, čiji matični entitet grupe je KBC Group NV, Belgija.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 11511/2008 od 5. marta 2008. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv A banka a.d. Beograd, Požeška 65/b i upisan je naziv KBC banka a.d., Beograd, Požeška 65/b.

19. decembra 2013. godine akcije KBC banke a.d., Beograd preuzete su od strane Telenor Danmark Holding A/S, Danska, deo Telenor Grupe sa sedištem u Norveškoj. Time je ispunjena obaveza na osnovu ugovora, potpisanog 29. aprila 2013. godine, kojim je Telenor Grupa preuzela 100 odsto akcija u KBC Banci, dok je Societe Generale banka preuzela najveći deo portfolija klijenata.

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 38971/2014 od 09. maja 2014. godine izvršena je promena podataka, odnosno naziva banke u Registru privrednih subjekata. U Registru je brisan naziv KBC banka a.d., Beograd i upisan je naziv Telenor banka a.d., Beograd.

U toku 2013. godina Banka je zatvorila mrežu filijala i ekspozitura i na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je svoje poslovanje obavljala preko sedišta u Novom Beogradu, Omladinskih brigada br. 90v i jednoj ekspozituri sa sedištem na istoj adresi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI (nastavak)

10. septembra 2014. godine i zvanično je predstavljena u javnosti Telenor banka kao prva on line mobilna banka u regionu sa novim modelom poslovanja. U fokusu nove strategije je pružanje inovativnih finansijskih usluga fizičkim licima iz domena internet i mobilnog bankarstva. Komunikaciju sa korisnicima banka obavlja preko internet i mobilne aplikacije kao i mreže Telenor prodavnica u Srbiji.

Banka je na dan 31. decembra 2018. godine imala 174 zaposlena (31. decembra 2017. godine: 182 zaposlenih).

Matični broj Banke je 17138669. Poreski identifikacioni broj Banke je 100000049.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013 i 30/2018). Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014, 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat i finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha
- sredstava namenjenih prodaji iskazanih o fer vrednosti.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije lizinga, koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću, ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrdivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrdivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrdivi za dato sredstvo ili obavezu

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu, obelodanjeni su u Napomeni 2.3.

2.2. Izmene i dopune MSFI čije su stupanje na snagu i primena obavezni u tekućoj godini

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojena od strane Banke od 1. januara 2018. godine:

- MSFI 9 Finansijski Instrumenti

Poslednje izdanje MSFI 9 Finansijski Instrumenti odražava se na sve faze projekta finansijskih instrumenata i zamenjuje MRS 39 Finansijski Instrumenti: Klasifikaciju i merenje, kao i sva prethodna izdanja MSFI 9. Standard uvodi nove uslove za klasifikaciju i merenje, umanjeње vrednosti i računovodstvo hedginga. Pogledati napomenu 4. za efekte primene ovog standarda i detaljna obelodanjivanja.

- MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima

MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode ostvarene iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi ovog standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje određene nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Društva (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o obavezama činjenja iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po između perioda, kao i ključne procene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

- MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (Pojašnjenja)

Cilj izmene ovog standarda je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva u MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, naročito u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih obaveza činjenja, pojašnjavajući princip „posebnog identifikovanja“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu principa kontrole i principa licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih honorara. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za društva koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 2 Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmene)

Izmene ovog standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama izmirenim u gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije zasnovane na gotovini do transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 40 Transferi na investicione nekretnine (Izmene)

Izmene ovog standarda pojašnjavaju kada Banka treba da izvrši transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene navode da promena upotrebe nastaje kada imovina ispuni, ili prestane da ispunjava definiciju investicione nekretnine a postoje dokazi promene upotrebe iste. Puka promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje

Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će efekti date interpretacije imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Ne očekuje se da će efekti ovih poboljšanja imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Izmene pojašnjavaju da primena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete ili joint venture (organizacije zajedničkog ulaganja) koji je pod kontrolom entiteta koji je organizacija zajedničkog kapitala (venture capital), ili drugog kvalifikovanog entiteta, je moguća za svaku investiciju u pridružene entitete ili u joint venture na pojedinačnoj osnovi („investicija po investicija“) nakon inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- MSFI 16 Lizing

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše principe za priznavanje, merenje prezentaciju i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmoprimci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Pogledati napomenu 2.4. za efekte primene ovog standarda.

- Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva

Izmene i dopune ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 9: Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (izmena i dopuna)

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmena i dopuna omogućava da finansijska imovina sa funkcijom pretplate koja dozvoljava ili zahteva od ugovorne strane u ugovoru ili da plati ili primi razumnu kompenzaciju za raniji raskid ugovora (tako da iz perspektive vlasnika imovine može biti "negativne nadoknade"), da bude vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (Izmene i dopune)

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene i dopune se odnose na to da li merenje, osobito zahteva za umanjenje (ispravku) vrednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine deo "neto investicije" u pridruženom društvu ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmene i dopune objašnjavaju da Društvo treba da primeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, pre nego što primeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primenjuje metod kapitala (equity metod). U primeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primene MRS 28. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje stupa na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije, mogućnošću ranijeg početka primene. Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dobit, u okolnostima kada poreski tretman podrazumeva neizvesnost koja utiče na primenu MRS 12. Tumačenje pruža smernice za razmatranje neizvesnih poreskih tretmana (pojedinačno ili u celini), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za reflektovanje tih neizvesnosti i računovodstveno obuhvatanje used promene okolnosti i činjenica. Ne očekuje se da će efekti ovih tumačenja imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 19: Izmene, ograničenje ili izmirenja plana primanja zaposlenih (Izmena)

Izmene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda uslovljavaju entitete da uzimaju u obzir ažurirane aktuarske pretpostavke kako bi utvrdili tekuće troškove i neto kamatu za preostali period godišnjeg izveštavanja nakon što je na snagu stupila izmena, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih. Izmene standarda takođe pojašnjavaju kako računovodstvo za izmene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih utiče na primenu zahteva za ograničenje imovine. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao prerađeni Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje 29. marta 2018. godine. Ovaj okvir postavlja sveobuhvatan skup koncepta za finansijsko izveštavanje, uvođenje standarda, smernice potrebne onima koji pripremaju dosledne računovodstvene politike kao i pomoć ostalima kojima je u cilju da razumeju i tumače standarde. Odbor je takođe izdao poseban prateći dokument, Izmene i dopune referenci u konceptualnom okviru MSFI standarda, koji predstavlja izmene onih standarda na koje je uticano, kako bi se ažurirale i reference izmenjenog Konceptualnog okvira. Cilj izmene referenci je da podrži prelaz na novi konceptualni okvir za kompanije koje razvijaju računovodstvene politike koristeći konceptualni okvir u slučajevima kada u pojedinim transakcijama MSFI nisu primenljivi. Za one koji pripremaju računovodstvene politike zasnovane na Konceptualnom okviru, na snazi je za period od ili nakon 1. januara 2020.

- MSFI 3: Poslovne kombinacije (Izmena)

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene u Definiciji poslovanja (Izmene u MSFI 3) sa ciljem rešavanja poteškoća entitetima tokom utvrđivanja toga da li su stekli biznis ili imovinu. Ove izmene se odnose na poslovne kombinacije kojima je dan sticanja u prvom godišnjem izveštajnom periodu koji počinje na dan, ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i imovinskim sticanjima koja se dese na ili nakon tog perioda, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MRS 1 Presentacija finansijskih izveštaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procenama i greške: 'Definicija materijalnosti' (Izmene)

Izmene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene pojašnjavaju definiciju materijalnosti i način na koji se primenjuje. Nova definicija navodi da, 'Informacija je materijalna ako njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje može da utiče na odluke koje primarni korisnici finansijskih izveštaja opšte namjene donose na osnovu tih finansijskih izveštaja, koji pružaju finansijske informacije u vezi sa konkretnim društvom koje izveštava. Pored toga, objašnjenja koja prate definiciju su poboljšana. Izmene i dopune su takođe dovele do toga da definicija materijalnosti bude konzistentna kroz sve MSFI standarde. Ne očekuje se da će efekti ovih izmena imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 – 2017, koji predstavlja skup izmena i dopuna MSFI. Izmene i dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Ne očekuje se da će efekti ovih poboljšanja imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani: Izmene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, izmene i dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmeravanje celokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.
- MRS 12 Porez na dobit: Izmene i dopune standarda, razjašnjavaju da posledice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate uzimajući u obzir gde su priznate prošle transakcije ili događaji koji su generisali raspodeljivu dobit.
- MRS 23 Troškovi pozajmljivanja: Izmene i dopune standarda, razjašnjavaju 14. pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni – treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. MSFI 16 Lizing

MSFI 16 je izdat u januaru 2016. godine i zamenjuje MRS 17 Lizing, IFRIC 4 Utvrđivanje da li aranžman sadrži zakup, SIC-15 Operativni lizing-Podsticaji i SIC-27 Procena suštine transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa. MSFI 16 postavlja principe za priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga i zahteva od zakupaca da obračunavaju sve zakupe u okviru jednog bilansnog modela sličnog računovodstvu za finansijski lizing u skladu sa MRS 17. Standard uključuje dva izuzeća od priznavanja za zakupce - zakup "imovine male vrednosti" (npr. Personalni kompjuteri) i kratkoročni zakupi (tj. zakupi sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje). Na datum početka zakupa, zakupac će priznati obavezu za plaćanje lizinga (tj. obavezu za lizing) i sredstvo koje predstavlja pravo da se koristi predmetno sredstvo tokom trajanja zakupa (tj. pravo na korišćenje sredstva). Od zakupaca će se zahtevati da odvojeno priznaju trošak kamate na obavezu lizinga i trošak amortizacije na pravo na korišćenje sredstva.

Zakupci će takođe morati da ponovo vrednuju obavezu za lizing po nastanku određenih događaja (npr. promena u trajanju lizinga, promena u budućim plaćanjima lizinga usled promene indeksa ili stope koja se koristi za određivanje tih plaćanja). Zakupac će generalno priznati iznos ponovnog vrednovanja obaveze za lizinga kao korekcija prava na korišćenje sredstva.

Računovodstvo davaoca lizinga u skladu sa MSFI 16 je u suštini nepromenjeno u odnosu na računovodstvo prema MRS 17. Davaoci lizinga će nastaviti da klasifikuju sve ugovore o zakupu koristeći isti princip klasifikacije kao prema MRS 17 i razlikovati dve vrste lizinga: operativni i finansijski lizing.

MSFI 16, koji je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, zahteva od zakupaca i zakupodavaca detaljnija obelodanjivanja nego u skladu sa MRS 17.

Banka je izvršila tranziciju na MSFI 16 u skladu sa modifikovanim retrospektivnim pristupom. Uporedni podaci iz prethodne godine nisu korigovani.

Banka nije izabrala da koristi izuzeća, koja su predložena standardom, na ugovore o zakupu za koje se zakup završava u roku od 12 meseci od datuma inicijalne primene, kao i na ugovore o zakupu za koje se predmetno sredstvo može smatrati sredstvom male vrednosti.

Sledeće kategorije lizinga su identifikovane, gde kao posledica promene MSFI 16 od 1. januara 2019. godine, ugovori koji su ranije bili priznati kao operativni lizing, sada se kvalifikuju kao zakupi definisani novim standardom: nekretnine.

Prilikom prve primene MSFI 16, pravo na korišćenje sredstva lizinga je generalno mereno u iznosu obaveze po osnovu lizinga, koristeći prosečnu kamatnu stopu na eurske državne hartije od vrednosti prema ročnosti ugovora o zakupu. Prva primena je rezultirala evidentiranjem obaveza po osnovu lizinga u iznosu od 287.478 hiljada dinara i, shodno tome, prava na korišćenje sredstva u iznosu od 263.901 hiljada dinara u Izveštaju o finansijskom položaju na 1. januar 2019. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti-

2.6. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2017. godinu koji su bili predmet revizije.

U odnosu na obavljene godišnje finansijske izveštaje Banke za 2017. ne postoje izvršene reklasifikacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi se priznaju u meri u kojoj je verovatno da će Banka ostvariti prilikom priliva ekonomskih koristi i da se prihodi mogu pouzdano proceniti.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument.

Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta se tretiraju kao korekcije efektivne kamatne stope, osim kada se finansijski instrument odmerava po fer vrednosti, pri čemu se promena u fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha. U tim slučajevima, naknade se priznaju kao prihod ili rashod prilikom početnog priznavanja instrumenta. Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju naknade koje prima Banka vezano za kreiranje ili sticanje finansijskog sredstva. Takve naknade mogu da uključuju nadoknadu za aktivnosti kao što su procena finansijskog stanja dužnika, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih aranžmana obezbeđenja, pregovaranje oko uslova instrumenta, sačinjavanje i obrada dokumentacije i zaključenje transakcije. Takve naknade su sastavni deo generisanja učešća u rezultirajućem finansijskom instrumentu. Naknada se smatra blisko povezanom sa efektivnom kamatnom stopom, osim ako se ne može jasno pokazati da se odnosi na određenu uslugu u skladu sa IFRS 15.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

- Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu koje se razgraničavaju tokom perioda pružanja usluga
- Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla - naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi vezani za izvršenje konkretnog posla.

3.3. Prihodi i rashodi od zakupa

Prihodi od zakupnina koji se odnose na investicione nekretnine se priznaju ravnomerno tokom perioda zakupa i iskazuju se u korist bilansa uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda.

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodi (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa (Napomena 14).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Preračun stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2, finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 36).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, odnosno valutnoj klauzuli evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 8).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

3.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Cena transakcije odnosno fer vrednost nadoknade date ili primljene za finansijski instrument, obično predstavlja najbolji dokaz o fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, mogu postojati slučajevi u kojima je Banka može utvrditi da je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju drugačija od cene transakcije.

U tom slučaju, Banka u momentu inicijalnog priznavanja priznaje dobitak ili gubitak kao razliku između fer vrednosti prilikom početnog priznavanja i cene transakcije.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja ili datum izmirivanja, odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.1. Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja vrši na osnovu testa poslovnog modela i SPPI testa.

Poslovni model se odnosi na način kako Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima u cilju sticanja novčanih tokova. Određen je na nivou koji oslikava način na koji se upravlja grupama finansijskih sredstava zajedno, kako bi se ostvario određeni poslovni cilj, a na nivou pojedinih portfolija što podrazumeva da Banka može imati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima. Obično se ogleda kroz aktivnosti koje Banka preduzima da bi ostvarila ciljeve svog poslovnog modela.

U zavisnosti od poslovnog modela i rezultata SPPI testa finansijski instrumenti se vrednuju na sledeći način:

- Po amortizovanoj vrednosti – kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate.
- Po fer vrednosti kroz ostali rezultat - kada je poslovni model „Držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje“ i kada se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanja glavnice i kamate
- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha – kod svih ostalih poslovnih modela uključujući trgovanje, upravljanje sredstvima na bazi fer vrednosti, maksimiziranje novčanih tokova kroz prodaju i slično.

3.5.2. Priznavanje i merenje finansijskih obaveza

Izdani finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

- Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti.
- Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.
- Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5.3. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.4. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupa finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili je
- Banka prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; i
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.
- Izvršena je značajna modifikacija ugovorenih novčanih tokova

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva.

Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima. Ako je razlika u sadašnjoj vrednosti novčanih tokova najmanje 10 %, onda se u svim slučajevima modifikacija treba dovesti do prestanka priznavanja starog i računovodstvenog evidentiranja novog finansijskog instrumenta. Ukoliko je razlika u sadašnjim vrednostima novčanih tokova manja od 10%, u tom slučaju Banka vrši kvalitativnu procenu radi analize da li su uslovi dva instrumenta znatno različiti. Kvalitativnom procenom se identifikuju značajne razlike u uslovima koji po svojoj prirodi nisu obuhvaćeni kvantitativnom procenom. Sama kvalitativna procena može zahtevati visok stepen procene zasnovan na činjenicama i okolnostima svakog pojedinačnog slučaja. Tom prilikom mogu biti uzete promene referentne valute kredita, način otplate i drugo. Modifikacije koje prouzrokuju prestanak priznavanja starog finansijskog sredstva i inicijalno priznavanje novog, a koje su bile motivisane padom u kreditnoj sposobnosti i otplatnom kapacitetu, vode inicijalnom priznavanju finansijskih sredstava koje standard definiše kao „POCI”, tj. sredstva koja su obezvređena u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.5.5. Obezvredjenje finansijskih sredstava

Prema konceptu očekivanog kreditnog gubitka koji Banka treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava, Banka obračunava i priznaje ispravku vrednosti definisanom Metodologijom za ispravku vrednosti za sve finansijske instrumente koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i za finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih manjkova gotovine) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, dok je sam manjak gotovine razlika između tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Za nepovučene obaveze po odobrenom kreditu, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci ako imalac obaveze po zajmu povuče sredstva zajma i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi ako se zajam povuče.

Banka obračunava na svaki datum izveštavanja ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvređenja odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja.

Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka tokom roka trajanja i predstavljaju manjkove gotovine tokom roka trajanja koji će rezultirati ako se dogodi neizvršenje u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisani verovatnoćom nastanka takvog neizvršenja.

Banka je definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe 1, 2 i 3 u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

3.5.6. Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera i licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Osnovna sredstva Banke se sastoje od opreme i ulaganja u tuđa osnovna sredstva.

Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nekretnina i opreme na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenih korisnih vekova upotrebe.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Nematerijalna ulaganja (licence za softvere)	U roku važenja, a trajne licence	20%
Kompjuterska oprema		20% - 50%
Nameštaj		12,5% - 20%
Bankomati		14,3%
Motorna vozila		20%
Ulaganja u tuđe objekte	U roku važenja ugovora o zakupu	
Ostala oprema		12,5% - 50%

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspeha u trenutku njihovog nastanka. Troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji menjaju kapacitet ili namenu osnovnih sredstava, se kapitalizuju i uvećavaju nabavnu vrednost osnovnog sredstva.

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i, po potrebi, koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015 i 113/2017, 95/2018) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 15).

3.7. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina (zemljište i građevinski objekti) nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po nižem iznosu od knjigovodstvene ili fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.9. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanja se prate po vrstama i mogu da se koriste samo za izdatke za koje su prvobitno bila priznata. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje (Napomena 31), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.10. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), rezervi iz dobitka i akumuliranog gubitka (Napomena 30).

3.11. Finansijske garancije

U posebnim slučajevima Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši. Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Primanja zaposlenih

(a) Definisani planovi doprinosa

Banka obračunava i plaća doprinose za penziona i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih.

Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Banka nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

(b) Dugoročne naknade zaposlenima - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Pravilnikom o radu Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od tri prosečne mesečne zarade ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava. Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u okviru izveštaja o ostalom rezultatu u periodu nastanka.

3.13. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015). Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene privremene i trajne razlike, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku do 30. juna naredne godine.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznavao je do 2013. godine pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Poreska olakšica je ukinuta počev od 2014. godine, ali neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobitak iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina. U svakoj od godina perioda prvo se primenjuje poreski kredit po osnovu ulaganja iz te godine, a zatim se, do limita od 33% obračunatog poreza u tom poreskom periodu, primenjuju preneti poreski krediti po redosledu ulaganja.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Poreski gubici iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u periodu od 10 godina od godine u kojoj su nastali, a poreski gubici iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i kasnije mogu se koristiti u periodu do 5 godina.

Tekuća poreska sredstva i obaveze koja se odnose na tekuću i prethodne poreske godine vrednovani su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan bilansa stanja. Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala, takođe se evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira u korist, odnosno na teret kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 31). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.15. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Na izveštajni datum Banka identifikuje očekivane kreditne gubitke po osnovu svih finansijskih sredstava.

Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovorenih novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Samim tim, za finansijska sredstva, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Za neiskorišćene preuzete kreditne obaveze po odobrenom kreditu, kreditni gubitak je sadašnja vrednost razlike između:

- ugovornih tokova gotovine koji pripadaju Banci po osnovu povučenih sredstava kredita ; i
- tokova gotovine koje Banka očekuje da primi po osnovu povučenih sredstava kredita.

Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda, ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

Postoji razlika između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (nastavak)

U skladu sa navedenim, na svaki datum izveštavanja, Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 1)
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2),
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja, ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 3).

Način obračuna ispravke vrednosti definisan je Metodologijom za obračun ispravki vrednosti. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, određuju se procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove. Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata definisano je Metodologijom za utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata.

(c) Umanjenje vrednosti učešća u kapitalu

Banka procenjuje učešća u kapitalu u skladu sa MRS 36 i smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno umanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Potencijalne obaveze koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(g) Odložena poreska sredstva

Banka priznaje odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih prenosivih poreskih gubitaka i prenosivih poreskih kredita do mere do koje je verovatno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da neiskorišćeni prenosivi poreski krediti i neiskorišćeni prenosivi poreski gubici budu iskorišćeni.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije poreskog planiranja (Napomena 15).

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 28 uz finansijske izveštaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

4. OBJAVLJIVANJE PRELASKA SA MRS 39 NA MSFI 9

Počev od 01.01.2018. godine, Banka primenjuje MSFI 9 standard koji je zamenio MRS 39 standard.

IFRS 9 sadrži tri osnovne kategorije za vrednovanje finansijskih instrumenata :

- po amortizovanoj vrednosti,
- po fer vrednosti kroz kroz ostali ukupni rezultat,
- po fer vrednosti bilans uspeha.

Procena o tome kako bi trebalo klasifikovati sredstvo se vrši na osnovu:

- bančinog poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvom i
- karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva – SPPI test.

Poslovni model je određen na nivou koji oslikava način na koji se upravlja grupama finansijskih sredstava zajedno, kako bi se ostvario određeni poslovni cilj. Banka procenjuje sve relevantne i objektivne dokaze dostupne na dan procene da bi utvrdila poslovni model za određena finansijska sredstva.

Poslovni model Telenor banke analiziran je na osnovu najrelevantnijih akata banke:

- Poslovna politika i Strategija 2017-2019;
- Politika zarada i ostalih primanja zaposlenih;
- Plan poslovanja u slučaju krize likvidnosti Telenor banke (sa pratećim aneksima B i C)–Plan oporavka;
- Ocena kvaliteta portfolija (Portfolio Quality Review) i
- Poslovni plan banke za 2018

Za potrebe analize poslovnog modela ukupan portfolio finansijskih instrumenata grupisan je u sledeće kategorije:

- Portfolio kredita
- Portfolio kratkoročnih obveznica Republike Srbije
- Portfolio dugoročnih obveznica Republike Srbije
- Ostali finansijski instrumenti

SPPI test podrazumeva analizu ugovornih klauzula pojedinačnih finansijskih instrumenata koja treba da identifikuje/potvrdi da li prava na novčana primanja predstavljaju isključivo novčane tokove po osnovu kamate i glavnice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. OBJAVLJIVANJE PRELASKA SA MRS 39 NA MSFI 9 (nastavak)

Polazeći od činjenice da je testom poslovnog modela potvrđeno da je poslovni model banke za ceo kreditni portfolio „držanje radi prikupljanje kamate i glavnice“, identifikovano je nekoliko klauzula koje potencijalno izazivaju kršenje SPPI kriterijuma. Za svaku od ovih klauzula banka je izvršila dodatnu analizu i utvrdila da navedene klauzule ne dovode u sumnju činjenicu da novčani tokovi iz pojedinačnih ugovora proizilaze isključivo od kamate i glavnice.

Podaci za 2017. godinu su prikazani u skladu sa tada važećim standardom MRS 39, i nisu uporedivi sa informacijama objavljenim za 2018. godinu. Razlike koje proizlaze iz primene MSFI 9 direktno su priznate na teret neraspoređene dobiti 01.01.2018. godine. U skladu sa navedenim, efekti prve primene MSFI 9 standarda su detaljno prikazani pod datumom 01.01.2018. godine.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedene analize i činjenice Banka je izvršila klasifikaciju finansijskih instrumenata na sledeći način:

Grupe finansijskih instrumenata	Amortizovana vrednost	Fer vrednost kroz ostali rezultat	Fer vrednost kroz bilans uspeha
Kreditni	X		
Dugoročne hartije od vrednosti – obveznice Republike Srbije		X	
Kratkoročne hartije od vrednosti – obveznice Republike Srbije	X		
Derivati			X
Vlasnički instrumenti		X	
Ostali finansijski instrumenti	X		

Sledeće stranice se odnose na usvajanje i uticaj MSFI 9 na Bilans stanja uključujući efekat zamene kalkulacija nastalih kreditnih gubitaka po MRS 39 sa očekivanim kreditnim gubicima prema MRFI 9.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. OBJAVLJIVANJE PRELASKA SA MRS 39 NA MSFI 9 (nastavak)

Usklađivanje knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava po MRS 39 sa iznosima po MSFI 9 na dan 01. januar 2018. godine je prikazano u sledećim tabelama:

Pozicija	Kategorija	MRS 39		Efekat		MSFI 9		
		Stanje na dan 31.12.2017.		Reklasifikacija	Ispravka vrednosti	Stanje na dan 01.01.2018.		Način vrednovanja
		Bruto	Neto			Bruto	Neto	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	L&R ¹	2.464.334	2.464.334	-	-	2.464.334	2.464.334	AC ²
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	AFS ³	2.614.154	2.614.154	-	-	-	-	-
Reklasifikovano u: Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat		-	-	2.614.154	(3.352)	2.614.154	2.610.802	FVOCI ⁴
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	HTM ⁵	447.479	447.479	-	(24)	447.479	447.455	AC ²
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	L&R ¹	1.980.903	1.980.903	-	(170)	1.980.903	1.980.733	AC ²
Kredit i potraživanja od komitenata	L&R ¹	6.498.918	6.382.506	-	10.423	6.499.616	6.392.929	AC ²
Ostala sredstva	L&R ¹	316.485	283.071	-	(2.978)	316.485	280.093	AC ²
Vanbilansne izloženosti	L&R ¹	389.403	-	-	5.711	389.403	-	AC ²

L&R¹– krediti i plasmani u skladu sa MRS 39 klasifikacijomAC² – amortizovani trošak u skladu sa MSFI 9 klasifikacijomAFS³– stavke raspoložive za prodaju u skladu sa MRS 39 klasifikacijomFVOCI⁴ - stavke koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u skladu sa MSFI 9 klasifikacijomHTM⁵– stavke koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MRS 39 klasifikacijom, kao i u skladu sa MSFI 9 klasifikacijom

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. OBJAVLJIVANJE PRELASKA SA MRS 39 NA MSFI 9 (nastavak)

Sledeća tabela usklađuje ukupno početno stanje ispravki vrednosti za kreditne gubitke po MRS 39 sa očekivanim kreditnim gubicima po IFRS 9.

Pozicija	Kreditni gubici po MRS 39 na dan 31.12.2017.		Efekat		Očekivani kreditni gubici po MSFI 9 na dan 01.01.2018.	
	Metod merenja	Stanje na dan 31.12.2017.	Reklasifikacija	Ponovno vrednovanje	Stanje na dan 01.01.2018.	Način vrednovanja
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	3.352	-	3.352	Po fer vrednosti kroz ostali rezultat
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	Amortizovana vrednost	-	24	-	24	Amortizovana vrednost
Kreditni i potraživanja od banaka i dugih finansijskih organizacija	Amortizovana vrednost	-	-	170	170	Amortizovana vrednost
Kreditni i potraživanja od komitenata	Amortizovana vrednost	116.413	-	(10.423)	105.990	Amortizovana vrednost
Ostala sredstva	Amortizovana vrednost	33.010	-	2.979	35.989	Amortizovana vrednost
Vanbilansne izloženosti	Amortizovana vrednost	-	-	5.711	5.711	Amortizovana vrednost
Ukupno:		149.423	3.376	1.182	151.236	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. OBJAVLJIVANJE PRELASKA SA MRS 39 NA MSFI 9 (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje finansijska sredstva izložena kreditnom riziku prema nivoima obezvređenja na 01.01.2018.:

01.01.2018.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	861.975	-	-	861.975	-	-	-	-	861.975
Hartije od vrednosti	3.061.633	-	-	3.061.633	3.376	-	-	3.376	3.058.257
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.980.903	-	-	1.980.903	170	-	-	170	1.980.733
Kredit i potraživanja od komitenata	6.197.821	216.273	84.824	6.498.918	45.665	3.856	56.468	105.990	6.392.929
Ostala aktiva	15.685	15.659	34.456	65.800	1.519	2.598	31.871	35.989	29.812
Vanbilansne izloženosti	387.027	2.376	-	389.403	5.667	45	-	5.711	383.691
Ukupno	12.505.044	234.308	119.280	12.858.632	56.397	6.499	88.339	151.236	12.707.397

Razlika u stanju prethodne tabele i bilansnih pozicija odnosi se na finansijska i ostala sredstva koja nisu izložena kreditnom riziku kao i na ispravke vrednosti koje se knjiže kroz ostali rezultat.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od kamata		
Stanovništvo	387.580	236.180
Druga preduzeća	309.887	323.602
Republički organi i javni sektor	108.993	142.295
Banke	<u>30.941</u>	<u>29.705</u>
 Ukupno	 <u>837.401</u>	 <u>731.782</u>
Rashodi kamata		
Stanovništvo	(201.452)	(117.467)
Druga preduzeća	(41.363)	(149.800)
Banke	(8.833)	-
Strana lica	<u>-</u>	<u>(1)</u>
 Ukupno	 <u>(251.648)</u>	 <u>(267.268)</u>
 Dobitak po osnovu kamata	 <u><u>585.753</u></u>	 <u><u>464.514</u></u>

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od kamata po osnovu:		
- kredita	704.105	566.095
- hartija od vrednosti	83.684	131.543
- ostalih plasmana	8.535	7.092
- hartija od vrednosti u stranoj valuti	39.966	27.052
- depozita	262	-
- depozita u stranoj valuti	<u>849</u>	<u>-</u>
 Ukupno	 <u>837.401</u>	 <u>731.782</u>
Rashodi kamata po osnovu:		
- depozita	(232.581)	(246.438)
- kredita	(18.217)	(20.241)
- depozita u stranoj valuti	(820)	(523)
- ostalih obaveza	<u>(30)</u>	<u>(66)</u>
 Ukupno	 <u>(251.648)</u>	 <u>(267.268)</u>
 Dobitak po osnovu kamata	 <u><u>585.753</u></u>	 <u><u>464.514</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija u dinarima	504.070	335.225
Prihodi od naknada i provizija u stranoj valuti	<u>119.825</u>	<u>80.567</u>
Ukupno	<u>623.895</u>	<u>415.792</u>
Rashodi od naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija u dinarima	(66.037)	(54.206)
Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	<u>(368.182)</u>	<u>(274.652)</u>
Ukupno	<u>(434.219)</u>	<u>(328.858)</u>
Dobitak po osnovu naknada i provizija	<u><u>189.676</u></u>	<u><u>86.934</u></u>

Prihodi od naknada i provizija mogu se analizirati prema sledećim vrstama usluga:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Naknade po osnovu poslova sa platnim karticama	379.950	226.050
Naknade za usluge dinarskog platnog prometa i održavanja računa	213.806	168.956
Naknade za usluge platnog prometa u stranoj valuti	12.087	9.120
Prihodi od ostalih naknada i provizija	<u>18.052</u>	<u>11.666</u>
Ukupno	<u><u>623.895</u></u>	<u><u>415.792</u></u>

7. NETO GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Banka je u 2018. godini ostvarila gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih sredstava u iznosu od 1.920 hiljada dinara koji se odnose na promene vrednosti derivata (2017 godina: 3.323 hiljade dinara).

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Pozitivne kursne razlike i efekti valutne klauzule	753.317	972.384
Negativne kursne razlike i efekti valutne klauzule	<u>(602.975)</u>	<u>(872.500)</u>
Neto prihodi od kursnih razlika	<u><u>150.342</u></u>	<u><u>99.884</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

9. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJI SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2018.	2017.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 16)	15	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja založenih finansijskih sredstava (Napomena 17)	1.291	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 18)	172	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	619	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 19)	3.690	-
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	176.920	113.225
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 24)	17.237	8.079
Prihodi po osnovu umanjenja rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 28)	16.418	-
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	4.068	2.494
	<u>220.430</u>	<u>123.798</u>
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi po osnovu obezvređenja gotovine i sredstava kod centralne banke (Napomena 16)	117	-
Rashodi po osnovu obezvređenja založenih finansijskih sredstava (Napomena 17)	2305	-
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Napomena 18)	310	-
Rashodi po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	3.169	-
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 19)	3.576	-
Rashodi po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	263.697	(195.426)
Rashodi po osnovu obezvređenja ostalih sredstava (Napomena 24)	15.884	(10.280)
Rashodi po osnovu rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 28)	18.259	-
Rashodi po osnovu direktnog otpisa nenaplativih potraživanja	773	(1.168)
	<u>308.090</u>	<u>(206.874)</u>
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>(87.660)</u>	<u>(83.076)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Prihodi od usluga kreditnom birou	2.744	2.585
Prihodi od zakupnina	<u>1.412</u>	<u>1.744</u>
Ukupno	<u>4.156</u>	<u>4.329</u>

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Rashodi po osnovu zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Troškovi zarada	198.425	210.418
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	147.416	146.865
Troškovi naknada zarada	100.097	120.331
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	41.522	44.637
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	6.787	9.866
Ostali lični rashodi	17.313	3.345
Rashodi rezervisanja za penzije (Napomena 28)	<u>219</u>	<u>430</u>
Ukupno	<u>511.779</u>	<u>535.892</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Osnovnih sredstava (Napomena 22)	96.413	104.272
Nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	<u>139.739</u>	<u>123.146</u>
Ukupno	<u>236.152</u>	<u>227.419</u>

13. OSTALI PRIHODI

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Naplaćeni troškovi spora	8.516	585
MasterCard promocije	7.086	15.451
Samsung promocije	3.550	8.871
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	1.937	371
Nadoknade štete	1.227	504
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	486	840
Prihodi iz prethodnih godina	115	10.848
Prihodi od smanjenja obaveza	-	500
Ostali prihodi	<u>1.373</u>	<u>502</u>
Ukupno	<u>24.286</u>	<u>38.472</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. OSTALI RASHODI

	2018.	2017.
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	159.237	128.580
Troškovi zakupnina	98.194	105.604
Konsultantske usluge	95.003	113.229
Troškovi osiguranja	92.688	70.710
Troškovi marketinga	46.589	212.832
Troškovi godišnjih licence	34.702	32.770
Troškovi prodaje proizvoda banke	32.282	29.815
Usluge kartica	31.144	25.169
Usluge obezbeđenja i transporta novca	30.976	24.577
Troškovi administrativne podrške	13.928	12.994
Troškovi izdavanja izveštaja Kreditnog biroa	12.081	8.258
Manjkovi i štete	11.892	1.901
PTT troškovi	9.422	12.579
Troškovi materijala	8.823	17.203
Troškovi arhiviranja	5.682	6.939
Troškovi naknade prevoza	4.764	-
Troškovi podrške platnom prometu	4.739	5.882
Troškovi službenog puta	4.549	8.533
Članarine	4.140	2.394
Usluge čuvanja imovine	3.588	1.827
Troškovi čišćenja prostorija	2.829	3.167
Troškovi reprezentacije	2.811	3.580
Troškovi telefona	2.408	4.386
Troškovi stručnog usavršavanja zaposlenih	2.312	8.469
Troškovi poreza	2.056	2.100
Gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1.854	1.980
Troškovi doprinosa	1.321	679
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava i sredstava stečenih naplatom potraživanja	759	12.373
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	90	1.718
Rashodi rezervisanja po sudskim obavezama	-	10.432
Ostalo	5.332	10.680
Ukupno	726.195	881.360

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

Ukupan poreski prihod/(rashod) sastoji se od sledećih poreza:

	2018.	2017.
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	7.569	374
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i povećanja odloženih poreskih obaveza	-	(54.189)
Ukupno poreski prihod/rashod perioda	7.569	(53.815)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2018.	2017.
Gubitak pre oporezivanja	609.493	(1.036.937)
Porez na dobit po stopi od 15% (2017: 15%)	(91.424)	(155.540)
Poreski efekti prihoda/rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(17.655)	6.552
Privremene razlike	7.194	(22.182)
Poreski gubitak perioda	(101.885)	(171.170)
Privremene razlike	7.569	374
Ostalo	-	-
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka po stopi od 15%	(101.885)	(171.170)
Ukinuta odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka iz ranijih godina po stopi od 15%	-	(54.189)
Ukupan poreski rashod	7.569	(53.815)

(c) Odložena poreska sredstva

Promene na odloženim poreskim sredstvima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2018.	31.12.2017.
Stanje na dan 1. januara	(3.177)	56.141
Efekat odloženih poreskih sredstava evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	7.569	(53.816)
Efekat odloženih poreskih obaveza evidentiran kroz revalorizacione rezerve	(4.284)	(5.502)
Stanje na dan 31. decembra	108	(3.177)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva (nastavak)

Odložena poreska sredstva se odnose na:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Privremene razlike na nekretninama, opremi i nematerijalnim ulaganjima	13.888	6.318
Poreski kredit po osnovu gubitka iz ranijih godina	-	-
Odložene poreske obaveze za efekte evidentirane kroz revalorizacione rezerve	<u>(13.780)</u>	<u>(9.495)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>108</u>	<u>(3.177)</u>

Nepriznata odložena poreska sredstva

Na osnovu projektovanih rezultata po planu za narednih pet godina, Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu gubitka ranijih godina u ukupnom iznosu od 799.403 hiljada dinara (2017. godine: 1.739.453 hiljade dinara).

Prava na prenose neiskorišćenih poreskih gubitaka za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u sledećim godinama:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
2018. godine	-	1.041.935
2019. godine	188.677	188.677
2020. godine	153.571	153.571
2021. godine	184.090	184.090
2022. godine	171.180	171.180
	<u>101.885</u>	<u>-</u>
	<u>799.403</u>	<u>1.739.453</u>

Banka takođe nije priznala odložena poreska sredstva na neiskorišćene prenosive poreske kredite po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u periodu od 2007. godine do 2012. godine u iznosu od 27.313 hiljade dinara. U toku 2013. godine nije bilo ulaganja u osnovna sredstva koja bi mogla biti priznata kao poreski kredit u skladu sa zakonom. Izmenama Zakona o porezu na dobit, a od 2014. godine, ukinuta je mogućnost sticanja prava na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva.

Prava na prenose neiskorišćenih kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u iznosu od 21.749 hiljada dinara (2017 godine: 26.754) za koje nije priznato odloženo poresko sredstvo u bilansu stanja, ističu u periodu od pet godina.

Banka nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu privremenih razlika na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2018. godini u iznosu od 122 hiljade dinara (2017. godine: 288 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

Struktura gotovine i sredstava kod centralne banke:

	31.12.2018.	31.12.2017.
U dinarima		
Žiro račun	698.723	480.671
Gotovina u blagajni	498.537	581.264
Depoziti viškova likvidnih sredstava	552.270	483.220
Ukupno	1.749.530	1.545.155
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	764.278	540.423
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	519.403	378.430
Ukupno	1.283.681	918.853
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	339	326
Ukupno	3.033.550	2.464.334
Minus: Ispravka vrednosti	(102)	-
Stanje na dan 31. decembra	3.033.448	2.464.334

Promene na računima ispravke vrednosti:

	2018.
Stanje na dan 31.12.2017.	-
Stanje na dan 01.01.2018.	-
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	117
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(15)
Stanje na dan 31. decembra	102

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije". br. 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza u toku prethodnog kalendarskog meseca po stopi od 5% na obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine i 0% na obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine. Dinarsku obaveznu rezervu banke izdvajaju na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije. Obaveznu dinarsku rezervu banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Izuzetno od ovoga, banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordiniranih obaveza za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital banke; dinarske obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno neposredno preko vlasnika tih sredstava.

Dodatno dinarsku obaveznu rezervu čini i 38% , odnosno 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Obračunata obavezna dinarska rezerva na 31. decembar 2018. godine iznosila je 698.207 hiljada dinara (decembar 2017. godine: 478.719 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Na dan 31. decembra 2018. godine Banka je na svom žiro računu imala raspoloživa sredstva iznad iznosa obračunate dinarske obavezne rezerve.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve, koji ne prelazi iznos obračunate obavezne rezerve, u toku 2018. godine iznosila je 2.0%, odnosno 1.75% na godišnjem nivou (2017. godina: iznosila je 2.0% na kraju godine , a u toku godine 2.25%, odnosno 2.50% na godišnjem nivou).

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije". br. 76/2018), banka obračunava i izdvaja deviznu obaveznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja deviznih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu po stopi od 20% na obaveze sa ugovorenim rokom do dve godine, 13% na obaveze sa ugovorenim rokom preko dve godine i po stopi od 100% na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom. Deviznu obaveznu rezervu banke izdvajaju na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

Obračunatu obaveznu rezervu banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije, a izuzetno ukoliko bi zbog izdvajanja obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika banke odstupao od onog koji je propisan odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicim, banka može obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima.

Od ukupno obračunate devizne obavezne rezerve 62% (na obaveze do dve godine), odnosno 70% (na obaveze preko dve godine) se izdvaja u devizama, a preostalih 38%, odnosno 30% u dinarima na žiro računu.

Na dan 31. decembra 2018. godine, obavezna rezerva banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije u toku 2018. godine bila je od 1.25% do 1.75%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. ZALOŽENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Založena finansijska sredstva u neto iznosu od 242.391 hiljade dinara se odnose na založen depozit kod druge domaće banke u iznosu od 243.404 hiljade dinara umanjen za ispravku vrednosti u iznosu 1.013 hiljade dinara.

Promene na računima ispravke vrednosti:

	<u>2018.</u>
Stanje na dan 31.12.2017.	-
Stanje na dan 01.01.2018.	-
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	2.305
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(1.291)
Kursne razlike	<u>(1)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>1.013</u></u>

18. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti čine državne obveznice Republike Srbije.

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
U dinarima		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1.199.132	-
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	334.825	-
Državne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	-	329.041
Državne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	<u>-</u>	<u>1.224.680</u>
Ukupno	<u>1.533.957</u>	<u>1,553.721</u>
U valuti		
Državne hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat	1.895.408	-
Državne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	-	118.438
Državne hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	<u>-</u>	<u>1.389.474</u>
Ukupno	<u>1.895.408</u>	<u>1.507.912</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(162)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>3.429.203</u></u>	<u><u>3.061.633</u></u>

Promene na računima ispravke vrednosti za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

	<u>2018.</u>
Stanje na dan 31.12.2017.	-
Efekti implementacije MSFI 9	24
Stanje na dan 01.01.2018.	24
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	310
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	<u>(172)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>162</u></u>

Prvom primenom MSFI 9, obračunata je i ispravka vrednosti za Hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat u iznosu od 3.352 hiljade dinara na 01.01.2018.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Devizni računi	746.439	595.475
Depoziti dati bankama	23.561	80.229
Namenski depoziti dati finansijskim organizacijama	4.728	4.739
Kreditni po repo transakcijama	850.000	1.300.000
Razgraničena kamata po repo transakcijama	337	460
Ukupno	1.625.065	1.980.903
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(61)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.625.004</u>	<u>1.980.903</u>

Promene na računima ispravke vrednosti:

	<u>2018.</u>
Stanje na dan 31.12.2017.	-
Efekti implementacije MSFI 9	170
Stanje na dan 01.01.2018.	170
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	3.576
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(3.690)
Kursne razlike	<u>5</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>61</u></u>

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama kredita i potraživanja

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Potraživanja za kamatu	35.696	26.953
Potraživanja za naknadu po kreditima	35.882	23.017
Dati krediti	7.047.108	6.668.680
Ostali plasmani	39	-
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	<u>633</u>	<u>2.538</u>
Minus: Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	<u>(203.432)</u>	<u>(222.269)</u>
Ukupno bruto iznos	<u>6.915.926</u>	<u>6.498.919</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(190.084)</u>	<u>(116.413)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>6.725.842</u></u>	<u><u>6.382.506</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

(b) Pregled po vrstama kredita

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Kreditni po transakcionim računima	65.717	23.148
Potrošački krediti	4.116.813	3.920.919
Gotovinski krediti	2.233.511	2.272.295
Ostali krediti	<u>631.067</u>	<u>443.310</u>
 Ukupno	 <u>7.047.108</u>	 <u>6.668.680</u>

(c) Sektorska struktura kredita i depozita

Sektorska struktura datih kredita i depozita, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, data je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Sektor stanovništva	<u>6.915.926</u>	<u>6.498.919</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.915.9268</u>	<u>6.498.919</u>

(d) Promene na računima ispravke vrednosti datih kredita i depozita u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2018.</u>	<u>2017.</u>
Stanje na 31.12.2017.	116.413	54.218
Efekat implementacije MSFI 9	(10.423)	-
Stanje na 01.01.2018.	105.990	54.218
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	263.697	195.426
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(176.920)	(113.226)
Prihodi od kamate na obezvređena potraživanja	(1.714)	5.226
Otpisi	<u>(970)</u>	<u>(25.231)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>190.083</u>	<u>116.413</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Patenti, licence i softver	861.159	769.220
Akumulirana ispravka vrednosti nematerijalnih ulaganja	<u>(558.718)</u>	<u>(418.979)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>302.441</u>	<u>350.241</u>

Tabela promena na nematerijalnim ulaganjima prikazana je u Napomeni 22.

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Osnovna sredstva		
Oprema	749.151	721.754
Osnovna sredstva u pripremi	17.813	43.264
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	<u>21.541</u>	<u>19.466</u>
Nabavna vrednost	<u>788.505</u>	<u>784.484</u>
Akumulirana ispravka vrednosti osnovnih sredstava	<u>(487.455)</u>	<u>(404.020)</u>
Sadašnja vrednost	<u>301.050</u>	<u>380.464</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>301.050</u>	<u>380.464</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Računarska oprema	Ostala Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijal na ulaganja u pripremi	Nematerijal na ulaganja - softver	Ukupno nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
1. januar 2017. godine	248.330	442.454	43.608	60.409	794.801	35.148	580.305	615.453
Nabavke u toku godine	-	-	76.707	-	76.707	164.550	-	164.550
Prenos sa sredstava u pripremi	36.973	37.481	(77.051)	2.597	-	(149.915)	149.915	-
Otuđenja i rashodovanja	(10.545)	(22.893)	-	(43.540)	(76.978)	-	(10.783)	(10.783)
Prenosi sa sredstva namenjena prodaji i operativne troškove	-	(10.046)	-	-	(10.046)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	274.758	446.996	43.264	19.466	784.484	49.783	719.437	769.220
Nabavke u toku godine	-	-	18.600	-	18.600	91.938	-	91.938
Prenos sa sredstava u pripremi	22.345	19.465	(44.051)	2.241	-	(98.723)	98.723	-
Otuđenja i rashodovanja	(8.107)	(6.688)	-	(166)	(14.961)	-	-	-
Prenosi sa sredstva namenjena prodaji	-	382	-	-	382	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	288.996	460.155	17.813	21.541	788.505	42.999	818.160	861.159

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima i nematerijalnim ulaganjima (nastavak)

	Računarska oprema	Ostala Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Nematerijalna ulaganja - softver	Ukupno nematerijalna ulaganja
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
1. januar 2017. godine	186.092	146.544	-	45.076	377.712	-	306.617	306.617
Amortizacija (Napomena 12)	24.329	68.876	-	11.069	104.274	-	123.145	123.145
Otuđenja i rashodovanja	(10.087)	(15.436)	-	(43.541)	(69.064)	-	(10.783)	(10.783)
Prenosi na opetarivne troškove	-	(8.902)	-	-	(8.902)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	200.334	191.082	-	12.604	404.020	-	418.979	418.979
Amortizacija (Napomena 12)	27.746	65.852	-	2.815	96.413	-	139.739	139.739
Otuđenja i rashodovanja	(7.044)	(5.770)	-	(164)	(12.978)	-	-	-
Prenosi	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	221.036	251.164	-	15.255	487.455	-	558.718	558.718
Sadašnja vrednost na dan:								
- 31. decembra 2018. godine	67.960	208.991	17.813	6.287	301.050	42.999	259.442	302.441
- 31. decembra 2017. godine	74.424	255.914	43.264	6.862	380.464	49.783	300.458	350.241

Sadašnju vrednost opreme na dan 31. decembra 2018. godine najvećim delom čine računarska oprema, bankomati, kancelarijski nameštaj i motorna vozila.

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2018. godine ne postoje indikacije da je vrednost preostalih osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Nekretnine	20.956	21.715
Oprema	-	382
Stanje na dan 31. decembra	<u>20.956</u>	<u>22.097</u>

Banka je na kraju poslovne godine izvršila procenu vrednosti nepokretnosti i uskladila knjigovodstvenu vrednost sa tržišnom.

Promene na stalnim sredstvima namenjenim prodaji:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji		
Stanje na početku godine	22.097	33.842
Prihodi/rashodi po osnovu promene vrednosti	(1.141)	(11.745)
Ostale promene	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>20.956</u>	<u>22.097</u>

24. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Ostala potraživanja		
Potraživanja za naknade po osnovu ostalih usluga Banke	10.734	7.231
Potraživanja po osnovu prodaje	-	1.592
Potraživanja za date avanse	16.140	6.728
Potraživanja od zaposlenih	28.685	27.870
Potraživanja za preplaćene poreze i doprinose	265	520
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	12.769	19.992
Potraživanja u obračunu	209.475	238.632
PDV sa pravom odbitka	15	37
Ostale investicije	70	393
	<u>278.153</u>	<u>302.996</u>
Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode	591	598
Razgraničeni ostali troškovi	5.432	10.484
	<u>6.023</u>	<u>11.082</u>
Zalihe		
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	-	2.327
Inventar u upotrebi	80	80
Minus: Ispravka vrednosti inventara u upotrebi	(80)	(80)
	<u>-</u>	<u>2.327</u>
Bruto ostala sredstva	<u>284.176</u>	<u>316.405</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(33.663)</u>	<u>(33.334)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>250.513</u>	<u>283.071</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti ostalih sredstava u toku 2018. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2018</u>
Stanje na 31.12.2017.	33.334
Efekti implementacije MSFI 9	2.978
Stanje na 01.01.2018.	35.988
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	15.884
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(17.237)
Otpisi	(914)
Kursne razlike	(58)
	<u>33.663</u>
Stanje na dan 31.12.2018.	<u>33.663</u>

Promene na računima ispravke vrednosti ostalih sredstava u toku 2017. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2017.</u>
Stanje na početku godine	32.232
Nove ispravke vrednosti (Napomena 9)	10.280
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 9)	(8.079)
Kursne razlike	(1.099)
	<u>33.334</u>
Stanje na dan 31. 12.2017.	<u>33.334</u>

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Transakcioni depoziti	7.150	7.151
Namenski depoziti	241.412	300
Ostali depoziti	4	4
	<u>248.566</u>	<u>7.455</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>248.566</u>	<u>7.455</u>

Sektorska struktura depozita prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembra 2017 i 2018. godine prikazana je kako sledi:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Banke	247.919	7.111
Finansijske institucije	647	344
	<u>248.566</u>	<u>7.455</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>248.566</u>	<u>7.455</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Transakcioni depoziti	5.638.737	4.140.546
Štedni depoziti	6.734.107	5.304.344
Depoziti po osnovu datih kredita	110	110
Namenski depoziti	883.912	2.778.354
Ostale obaveze	5.193	9.029
	<u>13.262.059</u>	<u>12.232.382</u>
Obaveze za kamatu	8	58
Razgraničeni rashodi kamata	27.763	23.712
Stanje na dan 31. decembra	<u>13.289.830</u>	<u>12.256.152</u>

Banka je tokom godine primala dinarske depozite po kamatnoj stopi od 3% do 4% na štednju po viđenju i oročenu štednju do godinu dana. Kamatna stopa na deviznu štednju po viđenju iznosila je 0,1%. Banka tokom 2018. godine nije primala dugoročne depozite.

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	902.011	19.145	921.156
Sektor stanovništva	8.184.937	3.926.095	12.111.032
Sektor stranih lica	14.930	240.805	255.735
Drugi komitenti	311	1.596	1.907
Stanje na dan 31. decembra	<u>9.102.189</u>	<u>4.187.641</u>	<u>13.289.830</u>

Najveći iznos depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima se odnosi na sektor stanovništva u iznosu od 12.111.032 hiljada dinara. Najveći deo ovih depozita odnosi se na oročene kratkoročne depozite stanovništva u iznosu od 2.679.931 hiljadu dinara.

Sektorska struktura depozita prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je kako sledi:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>	<u>Ukupno</u>
Sektor drugih preduzeća	2.657.874	19.191	2.677.065
Sektor stanovništva	6.100.942	3.142.910	9.243.852
Sektor stranih lica	22.588	147.920	170.508
Drugi komitenti	163.128	1.599	164.727
Stanje na dan 31. decembra	<u>8.944.532</u>	<u>3.311.620</u>	<u>12.256.152</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Subordinirane obaveze u dinarima	465.000	465.000
Razgraničene obaveze za kamatu po subordiniranim kreditima u dinarima	<u>3.428</u>	<u>3.808</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>468.428</u>	<u>468.808</u>

Banka je u toku 2014. godine primila subordinirani kredit u dinarima u iznosu od 465.000 hiljada dinara od povezanog pravnog lica Telenor d.o.o sa datumom dospeća 21. oktobar 2023. godine. Kamatna stopa iznosi šestomesečni BELIBOR + 0,7% na godišnjem nivou.

28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Rezervisanja za sudske sporove	21.288	25.694
Rezervisanja za neiskorišćene odobrene kredite	7.552	-
Rezervisanja za obaveze po ugašenim računima	6.654	6.654
Rezervisanja za dugoročne naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade	812	1.922
Rezervisanja za nerealizovane čekove	<u>6</u>	<u>7</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>36.312</u>	<u>34.277</u>

(a) Promene na rezervisanjima za sudske sporove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Stanje na početku godine	25.694	17.091
Nova rezervisanja	9.202	10.432
Ukidanje rezervisanja	(10.687)	-
Isplata	<u>(2.921)</u>	<u>(1.829)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>21.288</u>	<u>25.694</u>

b) Promene na rezervisanjima za neiskorišćene odobrene kredite

	<u>2018.</u>
Stanje na dan 31.12.2017.	-
Efekti implementacije MSFI 9	5.711
Stanje na dan 01.01.2018.	5.711
Nova rezervisanja (napomena 9)	18.259
Ukidanje rezervisanja (napomena 9)	<u>(16.418)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>7.552</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. REZERVISANJA (nastavak)

- (c) Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izvršenog obračuna i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćen je ponderisani prosek stope prinosa državnih obveznica Republike Srbije na dan 30. novembra 2018. godine. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada od 5% godišnje.

Promene na rezervisanjima za otpremnine prilikom odlaska u penziju u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2018.	2017.
Stanje na početku godine	1.922	2.159
Aktuarski (dobitak)/gubitak	(157)	(733)
Isplata	(1.202)	-
Nova rezervisanja (Napomena 11)	219	430
Unwinding efekat	30	66
Stanje na dan 31. decembra	<u>812</u>	<u>1.922</u>

- (d) Odlukom Izvršnog odbora Banke, rezervisanja za nerealizovane čekove formirana su na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 6 hiljada dinara. Rezervisanja su formirana za nerealizovane čekove koji se nalaze u posedu fizičkih lica, a za koje Banka ima безусловnu obavezu plaćanja bez obzira da li klijenti imaju sredstva na tekućem računu.

Promene na rezervisanjima za čekove u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2018.	2017.
Stanje na početku godine	7	389
Ukidanje rezervisanja	(1)	(382)
Stanje na dan 31. decembra	<u>6</u>	<u>7</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. OSTALE OBAVEZE

	2018.	2017.
Ostale obaveze u dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	206.313	232.511
Obaveze po osnovu primljenih avansa	0	1
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	34.750	29.449
Obaveze u obračunu	1.165	309
Prolazni i privremeni računi	4.514	33.312
	<u>246.742</u>	<u>295.582</u>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u dinarima		
Obaveze za rezervacije za neiskorišćene godišnje odmore	19.843	19.989
	<u>19.843</u>	<u>19.989</u>
Obaveze za porez na dodatu vrednost	5.930	6.186
Obaveze za druge poreze i doprinose	139	144
	<u>6.069</u>	<u>6.330</u>
Pasivna vremenska razgraničenja u dinarima		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	59.263	55.218
	<u>59.263</u>	<u>55.218</u>
Ostale obaveze u stranoj valuti		
Obaveze prema dobavljačima	103	11.820
Obaveze po osnovu primljenih avansa	118	118
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	24.557	25.479
Obaveze u obračunu	390	150
Prolazni i privremeni računi	35.911	23.275
	<u>61.079</u>	<u>60.842</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>392.996</u>	<u>437.961</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. KAPITAL

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Akcionarski kapital	6.553.146	6.198.849
Nerealizovani dobici	83.976	53.807
Gubitak iz ranijih godina	(4.538.556)	(3.447.804)
Efekat prve primene MSFI 9	(1.813)	-
Gubitak tekuće godine	<u>(601.924)</u>	<u>(1.090.752)</u>
Stanje na dan 31.decembar	<u>1.494.829</u>	<u>1.714.100</u>

Akcijski kapital

Vlasnik 100% kapitala Banke je društvo Telenor Danmark Holding a/s, Copenhagen, Danska. Krajnji matični entitet grupe je Telenor ASA, Norveška.

Ukupan broj upisanih i uplaćenih akcija Banke na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 1.870.724 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara (31. decembar 2017. godine: 1.769.583 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 3.503 dinara). Na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine nije bilo prioriternih akcija.

U toku 2018. godine Banka je imala povećanje kapitala po osnovu uplata kroz emisiju akcija u iznosu od 354.297 hiljade dinara.

Nerealizovani dobici u 2018. godini se odnose na povećanje dobitaka po osnovu efekata fer vrednovanja hartija od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat i aktuarske dobitke nastale po osnovu rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju.

Nerealizovani dobici u 2017. godini odnose se na povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu efekata fer vrednovanja HOV koje su raspoložive za prodaju i aktuarske dobitke nastale po osnovu rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju.

31. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017.</u>
Date garancije i druga jemstva		
- u dinarima	-	-
- u stranoj valuti	267.261	164.532
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	491.135	-
Preuzete opozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	-	353.673
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	80.030	-
Preuzete opozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	<u>-</u>	<u>35.731</u>
Stanje na dan 31.decembar	<u>838.426</u>	<u>553.936</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE (nastavak)

(b) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Do 1 godine	3.715	25.755
Od 1 do 5 godina	<u>278.503</u>	<u>137.362</u>
	<u>282.218</u>	<u>163.118</u>

(b) Sudski sporovi

Banka vodi veći broj sudskih sporova protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate svojih potraživanja, a javlja se i kao tužena strana u određenom broju sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 28 uz finansijske izveštaje, rukovodstvo Banke je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke po sudskim sporovima u 2018. godini u iznosu od 21.288 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 25.694 hiljade dinara). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ostalih sporova koji se vode protiv Banke.

Rukovodstvo Banke smatra da konačan ishod ovih sudskih sporova neće značajno uticati na operativni rezultat ili finansijsko stanje Banke.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije,
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama Republike Srbije je propisano da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od 10 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017 i 76/2018) i Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014, 85/2016, i 103/2016).

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Banka je definisala ciljeve, politike i procese upravljanja kapitalom i rizikom u skladu sa trenutnom kapitalnom regulativom.

(a) Implementacija kapitalne regulative

U skladu sa regulativom koju je propisala Narodna banka Srbije i usvojenim planom za implementaciju Bazel III standarda, Banka je odabrala i implementirala sledeće pristupe za obračun kapitalnih zahteva u okviru prvog stuba:

- Za kreditne rizike – standardizovan pristup,
- Za tržišne rizike u bankarskoj knjizi – pristup neto otvorene devizne pozicije,
- Za operativne rizike – pristup osnovnih indikatora.

Prilikom odabira navedenih pristupa za obračun kapitalnih zahteva, Banka se rukovodila principom proporcionalnosti, uzimajući u obzir kompleksnost izabrane metodologije, veličinu portfolija i strukturu rizične aktive.

(b) Adekvatnost kapitala

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014, 85/2016, i 103/2016), utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala. U skladu sa ovom Odlukom, izvršene su zahtevane korekcije na knjigovodstvenoj vrednosti kapitala na osnovu čega je izračunat regulatorni kapital. Regulatorni kapital se sastoji iz osnovnog i dopunskog kapitala, koji je umanjen za definisane odbitne stavke, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa odabranim pristupima propisanim u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Osnovni kapital uključuje uplaćeni deo akcionarskog kapitala Banke, dobit Banke kao i sve vrste rezervi Banke formiranih na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa uslovima propisanim u Odluci o adekvatnosti kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. UPRAVLJANJE KAPITALOM (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	<u>31.12.2018.</u>	<u>31.12.2017.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital	1.192.388	1.363.859
Dopunski kapital	465.000	465.000
Ukupno (1)	<u>1.657.388</u>	<u>1.828.859</u>
Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva		
Bilansna aktiva	5.432.747	3.706.234
Vanbilansna aktiva	193.525	-
Operativni rizik	1.273.239	822.175
Rizik prilagodjavanja kreditne izloženosti	-	141
Ukupno (2)	<u>6.899.511</u>	<u>4.528.550</u>
Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)	<u>24,02%</u>	<u>40,39%</u>

* Otvorena devizna pozicija na dan 31. decembra 2018. godine je iznosila 28.857 hiljada dinara, odnosno racio 1,74%. Obzirom da je racio manji od 2% Banka nije u obavezi da računa kapitalni zahtev za devizni rizik.

c) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa odredbama člana 34. Zakona o bankama, odnosno sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke i Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Na dan 31. decembra 2018. godine, kao i 2017. godine Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2018. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	<u>Propisani</u>	<u>Ostvareni</u>
	Minimum	
1. Kapital	EUR 10 miliona	EUR 14.023
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	24,02%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	18,17%
4. Izloženost prema licima povezanim s Bankom	Maksimum 25%	0,40%
5. Zbir svih velikih izloženosti Banke u odnosu na kapital	Maksimum 400%	54,31%
6. Pokazatelji likvidnosti		
u poslednjem mesecu izveštajnog perioda	1,00%	4,35%
u poslednja tri dana izveštajnog perioda	0,90%	6,16%
poslednjeg radnog dana izveštajnog perioda	0,80%	6,39%
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	1,74%

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA

33.1. Uvod

Bankarsko poslovanje je izloženo rizicima koji se, u zavisnosti od strukture, strategije i veličine banke razlikuju po vrsti i stepenu materijalnosti. Tipično, banke su izložene kreditnom riziku, tržišnom riziku, riziku likvidnosti i operativnom riziku. Upravljanje ovim rizicima je jedan od najvažnijih zadataka banke.

Banka poštuje nekoliko osnovnih principa upravljanja vrednošću i rizikom:

- Upravljanje vrednošću, rizikom i kapitalom je međusobno povezano. Cilj svake kompanije je da stvori vrednost. Da bi se ostvario ovaj cilj, donose se odgovarajuće odluke i razvijaju aktivnosti, iako ne postoji izvesnost u pogledu konačnog rezultata ovog procesa. Da bi osigurala kontinuitet u poslovanju, adekvatnost kapitala mora da bude na nivou koji može da pokrije bilo kakve posledice nepredviđenih negativnih događaja.
- Upravljanju rizikom se pristupa uzimajući u obzir sve rizike kojima je Banka izložena i sve aktivnosti kojima se bavi.
- Primarna odgovornost za upravljanje vrednošću i rizikom leži na linijama poslovanja, dok Tim za kontrolu rizika i modeliranje posluje nezavisno od linija poslovanja i obavlja savetodavnu, pomoćnu i nadzornu ulogu.

Strategija i politika upravljanja rizicima

Politika i strategija upravljanja rizikom je definisana od strane Upravnog odbora Banke. Politika upravljanja rizicima navodi ciljeve (nivo ambicija) i osnovne principe upravljanja rizicima. Strategije upravljanja rizicima i kapitalom definišu način na koji Banka postiže nivo ambicija (ciljeve) i sadrže pristup i resurse potrebne za realizaciju politike upravljanja rizicima.

Organizacija upravljanja rizicima

Model upravljanja rizikom Telenor banke definiše obaveze i zaduženja koji su potrebni za upravljanje procesom stvaranja vrednosti i svim povezanim rizicima. Model upravljanja je organizovan po različitim nivoima:

- Upravni odbor (uz asistenciju Odbora za reviziju),
- Izvršni odbor i
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Navedeni odbori se koncentrišu na upravljanje rizicima na nivou Banke i na nadzor rizika i adekvatnosti kapitala. Redovno izveštavanje Odbora za reviziju osigurava adekvatan protok informacija odgovornim članovima Upravnog odbora. Upravni odbor je zadužen za usvajanje i nadzor nad Bančnim apetitom za preuzimanje rizika, kao i za nadzor OUR-a uz asistenciju Odbora za reviziju. Izvršni odbor je odgovoran za primenu strategije za upravljanje rizicima i kapitalom koju je definisao Upravni odbor i koja ocrtava strukturu takvog upravljanja. Izvršni odbor, pre svega član Izvršnog Odbora nadležan za rizike sprovodi funkciju nadgledanja u okviru strukture procesa upravljanja rizicima Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) Banke nadzire strukturu i evoluciju bilansa stanja, aktivnosti upravljanja sredstvima i gotovinom, donosi odluke o investicijama i nadzire izloženost Banke riziku likvidnosti, deviznom i kamatnom riziku.

- Specijalizovani forumi za rizik

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.1. Uvod (nastavak)

Ovi odbori se koncentrišu na razvoj okvira za jedan određeni tip rizika ili grupu aktivnosti na nivou cele Banke i nadgledaju proces upravljanja ovim rizikom. Vođeni od strane Predsednika Izvršnog Odbora ili člana Izvršnog Odbora nadležnog za rizike, Odbori za rizike se sastoje iz predstavnika linijskog menadžmenta i Tima za kontrolu rizika i modeliranje.

- Služba Interne revizije je odgovorna za obezbeđivanje nezavisnih, objektivnih, kvalitativnih i konultanstskih usluga dizajniranih da dodaju vrednost organizacionim operacijama i upravljanju rizicima. Interna revizija pomaže organizaciji da ispuni ciljeve donoseći disciplinovan, sistematski pristup evaluaciji i unapređenju efektivnosti kompanijskog upravljanja rizicima, sistemu internih kontrola, izveštavanju i rukovođenju. Interna revizija obezbeđuje Banci analize, preporuke, konsultacije i informacije koje se tiču aktivnosti koje su pod njihovim nadzorom. Krajnja odgovornost za procese upravljanja rizicima, kontrola i rukovođenja pripada Upravnom odboru i menadžmentu Banke. Služba Interne revizije je odgovorna za planiranje revizije i nadzire usklađenost okvira za upravljanje rizicima sa pravnim i regulatornim zahtevima, efikasnost i efektivnost sistema upravljanja rizicima i njegovu usklađenost sa okvirom za upravljanje rizicima, kao način na koji poslovne linije upravljaju rizicima van ovog formalnog okvira.
- Poslovne linije imaju primarnu odgovornost za primenu pravila upravljanja rizicima. One osiguravaju da okvir za upravljanje rizicima koji se odnosi na poslovanje bude ugrađen u poslovanje Banke kroz primenu pravila definisanih u okviru politike, procedura, metodologija i uputstava. Takođe, poslovne linije su odgovorne za razvoj transakcionih modela.
- Tim za kontrolu rizika i modeliranje vrši identifikovanje i merenje, odnosno procenu izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika, kao i praćenje rizika, uključujući nadzor, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama. Takođe, Tim vrši merenje, odnosno procenu kao i praćenje profila rizika Banke i adekvatnosti kapitala, kroz izradu metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke i izveštava o svojim nalazima rukovodstvo kroz CRMC, ALCO i ORC. Odgovoran je za razvoj scoring modela čiji je vlasnik Tim za kreditno poslovanje i modela u skladu sa metodologijom za ispravke vrednosti.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražavaju očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka u neočekivanim, ali mogućim scenarijima. Modeli gubitaka koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Dodatno, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost rizicima i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru kao i Odborima za upravljanje rizicima. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost i kvalitet kreditnog portfolija Banke, usklađenost sa postavljenim limitima (internim i regulatornim), merenje kamatnog rizika, racija i gepova likvidnosti, izloženost operativnom riziku i promene profila rizika.

Više rukovodstvo Banke mesečno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Upravnom odboru se kvartalno dostavlja integralni izveštaj o rizicima, koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti finansijskog instrumenta, usled neplaćanja ili neizvršenja dužnika, jemca, druge ugovorne strane (u profesionalnoj transakciji) ili emitenta dužničkog instrumenta, a usled nelikvidnosti te strane ili nedostatka spremnosti da plati ili obavi plaćanje ili nekih događaja i mera koje su preduzele političke ili monetarne institucije u određenoj zemlji (ovo se takođe naziva i rizik zemlje).

Strategija i procesi

Kreditnim rizikom se upravlja na dva nivoa: na nivou transakcija i na nivou portfolija. Upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija znači da postoje jasne procedure, procesi i aplikacije koje su uvedene da bi se procenili rizici pre i nakon što se prihvati pojedinačna kreditna izloženost. Upravljanje rizikom na nivou portfolija zahteva periodično izveštavanje na nivou (ili delovima) konsolidovanog kreditnog portfolija, praćenje discipline poštovanja limita i upravljanje portfoliom.

Upravljanje kreditnim rizikom – na nivou transakcija i nivou portfolija

Za upravljanje kreditnim rizikom na nivou transakcija - primenu pravila za prihvatanje kreditnog rizika odgovoran je Tim za kreditno poslovanje, dok je za upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija odgovoran Tim za kontrolu rizika i modeliranje. Proces upravljanja kreditnim rizikom sastoji se od identifikacije (na nivou transakcije, odnosno portfolija), procene/merjenja i nadzora/praćenja rizika.

Cilj ovog procesa je da, nakon definisanih koraka, pruži menadžmentu Telenor banke informacije o nivou i strukturi kreditnog rizika, na bazi kojih će oni moći da reaguju i preduzmu korektivnu akciju, u slučaju da kreditni rizik izlazi iz definisanih nivoa tolerancije (apetita) za preuzimanjem rizika. Korektivni koraci uključuju strategije izbegavanja, mitigacije, prihvatanja i transfera rizika.

Nadzor i praćenje

U toku 2014. godine, Telenor banka je razvila interne rejting/PD modele kreditnog rizika, za potrebe odobranja kredita, kreditnog procesa i merjenja/upravljanja rizikom u skladu sa poslovnim ciljevima i apetitom za preuzimanje rizika Banke. Putem ovih rejting alata vrši se mapiranje klijenata na Telenor banka PD master skalu, koja predstavlja jedan od inputa za obračun ispravke vrednosti u skladu sa IAS/IFRS standardima.

Tim za kontrolu rizika i modeliranje razvija navedene modele, za koji su parametri kreditnog rizika kalibrisani u skladu sa karakteristikama Telenor banka kreditnog portfolija i apetitom prema kreditnom riziku, koji je usvojio Upravni odbor Banke. Izračunavanje ovih parametara prethodi mapiranju klijenata u jedinstvenu rejting skalu, i na taj način omogućava korisnicima finansijskih izveštaja integralan pregled kreditnog rizika u Telenor banka portfoliju.

Portfolio Telenor banke su, tokom 2018. godine činili: kreditne kartice, gotovinski krediti, krediti za kupovinu uređaja (Handset/Device Loans) u saradnji sa Telenor d.o.o. i minusi po tekućem računu (ovedraft). Razvijeni interni modeli se primenjuju na portfolija kreditnih kartica, gotovinskih kredita i minusa po tekućem računu, dok krediti za kupovinu uređaja nemaju dodeljen rejting s obzirom da su pokriveni gotovinskim depozitom od strane Telenor d.o.o.. Banka aktivno prati kvalitet portfolija kredita uzetih za kupovinu uređaja i u saradnji sa Telenor d.o.o predlaže i sprovodi mitigacione mere. Kako poslovna strategija Banke zahteva značajno oslanjanje na korišćenje internih modela za procenu parametara rizika, Telenor banka nastoji da implementira robustan okvir za upravljanje modelima i rizikom modela. Sa proširenjem ponude i broja proizvoda povećaće se i potreba za različitim modelima, te će Banka i u budućem periodu značajnu pažnju posvećivati kvalitetu podataka i stvaranju okvira za integralno upravljanje i nadzor nad razvijenim alatima za merenje i praćenje rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku

Pregled ukupne izloženost banke prema kreditnom riziku na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine dat je u narednim tabelama:

UKUPNA IZLOŽENOST KREDITNOM RIZIKU

	31.12.2018.		31.12.2017.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
I. Pregled aktive	13.351.342	13.120.417	8.542.582	7.085.418
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.072.012	1.071.911	-	-
Založena finansijska sredstva	243.404	242.391	-	-
Hartije od vrednosti	3.429.365	3.423.311	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.625.065	1.625.004	1.980.903	675.699
Kredit i potraživanja od komitenata	6.915.926	6.725.842	6.498.919	6.382.506
Ostala sredstva	65.570	31.906	62.761	29.751
II. Vanbilansne stavke	571.166	563.614	389.403	389.403
Plative garancije	-	-	-	-
Činidbene garancije	-	-	-	-
Preuzete neopozive obaveze	571.166	563.614	389.403	389.403
Ostalo	-	-	-	-
Ukupno (I+II)	13.922.508	13.684.030	8.931.985	7.474.821

Prikazani iznosi po određenim pozicijama odstupaju od iznosa u bilansu stanja, iz razloga što neke vrste potraživanja ne podležu kreditnom riziku (npr. gotovina).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

Na dan 31. decembra 2018. godine ukupna bruto izloženost Banke prema kreditnom riziku po bilansnim stavkama iznosi 13.351.342 hiljade dinara (31. decembar 2017. godine: 8.542.582 hiljada dinara), dok izloženosti po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama iznosi od 571.166 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 389.403 hiljada dinara).

U narednim tabelama Banka će prikazivati samo izloženost banke prema kreditnom riziku.

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija po nivoima rizika:

31.12.2018.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
Gotovinski krediti	2.032.073	114.432	97.078	2.243.583	35.023	5.605	74.852	115.480	2.128.103
Kreditni po transakcionim računima	38.475	1.780	2.335	42.589	295	8	1.492	1.795	40.794
Kreditne kartice	509.029	73.045	70.021	652.095	7.045	1.249	57.092	65.386	586.709
Potrošački krediti	3.766.234	148.372	-	3.914.606	-	-	-	-	3.914.606
Ostalo	52.359	1.269	9.424	63.052	1.151	510	5.762	7.423	55.629
Ukupno stanovništvo	6.398.170	338.898	178.858	6.915.926	43.514	7.373	139.198	190.085	6.725.842
Banke	1.625.065	-	-	1.625.065	60	-	-	60	1.625.004

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Ukupna izloženost banke prema kreditnom riziku (nastavak)

1.1.2018.	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Ispravka vrednosti S1	Ispravka vrednosti S2	Ispravka vrednosti S3	Ukupno ispravka vrednosti	Neto
Gotovinski krediti	2.186.827	63.613	28.448	2.278.888	37.238	3.008	19.171	59.417	2.219.471
Kreditni po transakcionim računima	10.874	141	-	11.015	99	3	-	102	10.913
Kreditne kartice	359.672	48.851	51.132	459.655	4.913	804	34.659	40.376	419.278
Potrošački krediti	3.604.947	103.307	14	3.708.269	-	-	-	-	3.708.269
Ostalo	35.501	360	5.231	41.092	3.415	41	2.638	6.094	34.998
Ukupno stanovništvo	6.197.821	216.273	84.824	6.498.918	45.665	3.856	56.468	105.989	6.392.928
Banke	1.980.903	-	-	1.980.903	170	-	-	170	1.980.733

31.12.2017.	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Ukupno	Ispravka vrednosti neproblematičnih potraživanja	Ispravka vrednosti problematičnih potraživanja	Ukupna ispravka vrednosti	Neto
Gotovinski krediti	2.250.440	28.448	2.278.888	47.975	19.177	67.152	2.211.736
Kreditni po transakcionim računima	11.015	-	11.015	253	-	253	10.762
Kreditne kartice	408.523	51.132	459.655	8.924	34.661	43.584	416.070
Potrošački krediti	3.708.254	14	3.708.269	-	-	-	3.708.269
Ostalo	35.862	5.231	41.092	2.761	2.662	5.423	35.669
Ukupno stanovništvo	6.414.094	84.824	6.498.918	59.913	56.500	116.413	6.382.506
Potraživanja od banaka	1.980.903	-	1.980.903	-	-	-	1.980.903

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Izloženost kreditnom riziku po geografskim područjima

Telenor Banka je online Banka, koja nema fizičko prisustvo i mrežu filijala. Kreditni portfolio se sastoji prevashodno od kredita datim fizičkim licima sa teritorije Republike Srbije, te nije izložena riziku koncentracije koji proizilazi iz istog ili sličnog izvora rizika.

(c) Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Kao instrumenti materijalne kreditne zaštite u obzir se uzimaju samo gotovinski depoziti, dok se instrumenti nematerijalne kreditne zaštite trenutno ne koriste za ublažavanje kreditnog rizika. Ublažavanje kreditnog rizika se primenjuje samo kada postoje neophodne politike i procedure. Samo sredstva obezbeđenja koja ispunjavaju kriterijume podobnosti i minimalne uslove (propisane od strane NBS) su uključena u obračun.

Banka je na 31. decembar 2018. godine i 31. decembar 2017. godine imala samo gotovinski depozit kao sredstvo obezbeđenja i to po osnovu kredita za kupovinu mobilnih uređaja koji je garantovan od strane Telenor d.o.o. Vrednost depozita je na 31.12.2018. iznosila 0.83 mlrd RSD, dok je na 31.12.2017. iznosila 2.55 mlrd RSD (prikazana je vrednost sredstava obezbeđenja do visine bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja).

(d) Problematična potraživanja (defatult)

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru problematičnih potraživanja praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Problematična potraživanja se prate na nivou Banke i na nivou internih klasa rizika. U skladu sa propisima, problematična potraživanja se kod preduzeća i preduzetnika prate na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja koja ispunjavaju sledeća dva uslova:

- kreditna obaveza je u kašnjenju više od 90 dana,
- iznos u kašnjenju premašuje prag materijalnosti propisan od strane NBS.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o strukturi problematičnih potraživanja su prikazani u narednim tabelama:

31.12.2018.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S 3 potraživanja	Restruktuirana S 3 potraživanja	Ispravka vrednosti S 3	Učesće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Gotovinski krediti	2.243.583	115.480	97.078	-	74.852	4,33%	-
Kreditni po transakcionim računima	42.589	1.795	2.335	-	1.492	5,48%	-
Kreditne kartice	652.095	65.386	70.021	-	57.092	10,74%	-
Potrošački krediti	3.914.606	-	-	-	-	0,00%	-
Ostalo	63.052	7.423	9.424	-	5.762	14,95%	-
Ukupno stanovništvo	6.915.926	190.085	178.858	-	139.198	2,59%	-
Potraživanja od banaka	1.625.065	60	-	-	-	0,00%	-
1.1.2018.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	S 3 potraživanja	Restruktuirana S 3 potraživanja	Ispravka vrednosti S 3	Učesće S3 potraživanja u bruto izloženosti	Iznos sredstava obezbeđenja za S3
Gotovinski krediti	2.278.888	59.417	28.448	-	19.171	1,25%	-
Kreditni po transakcionim računima	11.015	102	-	-	-	0,00%	-
Kreditne kartice	459.655	40.376	51.132	-	34.659	11,12%	-
Potrošački krediti	3.708.269	-	14	-	-	0,00%	-
Ostalo	41.092	6.094	5.231	-	2.638	12,73%	-
Ukupno stanovništvo	6.498.918	105.989	84.824	-	56.468	1,31%	-
Potraživanja od banaka	1.980.903	170	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

31.12.2017.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Problematična potraživanja	Restruktuirana problematična potraživanja	Ispravka vrednosti problematičnih potraživanja	Učešće problematičnih potraživanja u bruto izloženosti (%)	Iznos sredstava obezbeđenja za problematična potraživanja
Gotovinski krediti	2.278.888	67.152	28.448	-	19.177	1,25%	-
Kreditni računima	11.015	253	-	-	-	0,00%	-
Kreditne kartice	459.655	43.584	51.132	-	34.661	11,12%	-
Potrošački krediti	3.708.269	-	14	-	-	0,00%	-
Ostalo	41.092	5.423	5.231	-	2.662	13,30%	-
Ukupno stanovništvo	6.498.918	116.413	84.824	-	56.500	1,31%	-
Potraživanja od banaka	1.980.903	-	-	-	-	0,00%	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(d) Problematična potraživanja (defatult) (nastavak)

Podaci o promenama problematičnih potraživanja banke u 2018. godini i 2017. godini su prikazani u narednim tabelama:

	Bruto 1.1.2018.	Novi S3 klijenti	Smanjenje S3 klijenata	Bruto 31.12.2018.	Neto 31.12.2018.
Gotovinski krediti	28.448	74.516	(5.886)	97.078	22.226
Kreditni rizik po transakcionim računima	-	2.335	-	2.335	843
Kreditne kartice	51.132	33.640	(14.751)	70.021	12.929
Potrošački krediti	14	-	(14)	-	-
Ostalo	5.231	4.290	(97)	9.424	3.662
Stanovništvo	84.824	114.781	(20.748)	178.858	39.660
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

	Bruto 31.12.2016.	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja	Bruto 31.12.2017.	Neto 31.12.2017.
Gotovinski krediti	1.739	27.795	(1.086)	28.448	9.271
Kreditni rizik po transakcionim računima	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	30.323	25.870	(5.062)	51.132	16.471
Potrošački krediti	-	14	-	14	14
Ostalo	5.701	-	(70)	5.231	2.569
Stanovništvo	37.763	53.680	(6.619)	84.824	28.324
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-

Banka je tokom 2018. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu što je uticalo na smanjenje problematičnih potraživanja u iznosu od 83.1 hiljada RSD. Banka je tokom 2017. godine imala otpis problematičnih potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu što je uticalo na smanjenje problematičnih potraživanja u iznosu od 13.1 mln RSD. Takođe, Telenor banka nije izložena promeni kursa pošto se svi kreditni proizvodi odobravaju u domaćoj valuti (RSD).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(e) Otpis potraživanja

Banka otpisuje potraživanja koje odobrava fizičkim licima po osnovu kreditnih ugovora kao što su: gotovinski kredit, kredit za kupovinu mobilnog uređaja, kreditna kartica, dozvoljeni minus po tekućem računu, kao i ostala potraživanja proistekla iz kreditnog odnosa sa fizičkim licima. Banka odluku o otpisu donosi na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja o nemogućnosti naplate potraživanja. Odluka o otpisu se bazira na broju dana kašnjenja i dokazanoj nemogućnosti otplate usled promenjenih finansijskih okolnosti ili drugih činjenica koje jasno ukazuju na nemogućnost naplate potraživanja. Banka tokom 2018.godine nije imala značajnijih otpisa potraživanja (svega 966 hiljada dinara), s obzirom da je tokom 2017. godine u skladu sa Odlukom NBS „Odluka o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke“ imala otpis potraživanja po osnovu nedozvoljenog minusa po tekućem računu u iznosu od 25.2 mln RSD, koja su 100% ispravljena, od čega se 13.1mln RSD odnosilo na problematična potraživanja.

(f) Kvalitet portfolija

Kvalitetom portfolia Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Nivoi kreditnog rizika određeni su pomoću interno razvijenog PD rejting modela i to za klijente koji su prošli proces ocene i dodeljivanja odgovarajućeg rejtinga, koristeći u te svrhe razvijene PD alate. Zaključno sa 31. decembrom 2018. godine, ovo se odnosilo na kredite date stanovništvu – gotovinske kredite, dozvoljeni minus po tekućem računu i kreditne kartice. Za navedene rejtingovane izloženosti, a koje su deo performing portfolija, nivo kreditnog rizika je određen na sledeći način, uzimajući u obzir PD masterskalu Banke i broj dana docnje pod pragom materijalnosti:

- PD klasa 1-4 – nizak
- PD klasa 5-7 – umeren
- PD klasa 8-9C – visok

Ovaj inicijalni nivo rizika se koriguje u konačni PD/nivo rizika, uzimajući u obzir docnju sa pragom materijalnosti propisanim odlukom NBS-a za fizička lica, na sledeći način:

- Docnja do 30 dana – nizak rizik
- Docnja iznad 30 dana – umeren rizik
- Docnja iznad 90 dana – moguć gubitak

Za izloženosti koje nisu dobile ocenu i odgovarajuće mapiranje na PD master skalu Banke, nivo internog kreditnog rizika dodeljen je na sledeći način:

1. Za izloženosti koje čine portfolio kredita datih za kupovinu uređaja, dodeljen je nizak nivo rizika, nezavisno od broja dana docnje, jer za ovaj portfolio kredita postoji gotovinski depozit od strane Telenor d.o.o stanja, kao prvoklasno sredstvo obezbeđenja.
2. Za potraživanja koja se odnose na naknade za korišćenje i održavanje tekućeg računa nivo rizika se opredeljuje na osnovu broja dana docnje, a uzimajući u obzir istorijsku tranziciju iste kategorije potraživanja.
3. Za izloženosti prema bankama i državi, dodeljen je nizak kreditnog rizika u skladu sa rejtingom izabrene međunarodne agencije za dodelu rejtinga.
4. Za ostala sredstva, koja predstavljaju deo kreditnog portfolia, dodeljen je nivo kreditnog rizika koristeći kombinaciju broja dana docnje i istorijskog kretanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(f) Kvalitet portfolija (nastavak)

Podaci o kreditnom kvalitetu S1 i S2 potraživanja, odnosno neproblematičnih potraživanja (bilansnih i vanbilansnih) i vrednost sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja je prikazana u nastavku:

	31.12.2018.				Vrednost sredstava obezvređenja
	Nizak rating (PD1,2,3,4)	Povišen (PD5,6,7)	Visok (PD8,9A,9B,9C)	Ukupno	
Gotovinski krediti	1.052.555	1.003.638	90.312	2.146.505	-
Kreditni po transakcionim računima	20.161	16.646	3.448	40.255	-
Kreditne kartice	248.697	310.768	22.609	582.074	-
Potrošački krediti	3.914.606	-	-	3.914.606	-
Ostalo	53.628	-	-	53.628	826.164
Ukupno stanovništvo	5.289.648	1.331.052	116.369	6.737.068	826.164
Potraživanja od banaka	1.625.065	-	-	1.625.065	-

	31.12.2017.				Vrednost sredstava obezvređenja
	Nizak rating (PD 1,2,3,4)	Povišen (PD 5,6,7)	Visok (PD 8,9A,9B,9C)	Ukupno	
Gotovinski krediti	1.164.733	1.046.851	38.856	2.250.440	-
Kreditni po transakcionim računima	5.905	4.274	836	11.015	-
Kreditne kartice	173.677	229.547	5.298	408.523	-
Potrošački krediti	3.708.254	-	-	3.708.254	2.548.305
Ostalo	35.805	39	17	35.861	-
Ukupno stanovništvo	5.088.375	1.280.712	45.007	6.414.093	2.548.305
Potraživanja od banaka	1.980.903	-	-	1.980.903	-

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava

U skladu sa metodologijom za obračun ispravke vrednosti, Telenor banka na svaki datum bilansa stanja, utvrđuje da li postoji neki objektivni dokaz da je kod nekog pojedinačnog finansijskog sredstva ili u grupi finansijskih sredstava došlo do događaja koji vode obezvređenju finansijskog sredstva i posledičnom obračunu ispravke vrednosti odnosno rezervisanja za vanbilansne stavke.

Stupanjem na snagu IFRS 9, uvodi se koncept očekivanog kreditnog gubitka koji bi Banka trebalo da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava u delokrugu ovog standarda. Očekivani kreditni gubici za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka tj. sadašnju vrednost svih očekivanih manjkova ugovorenih novčanih tokova tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Banka očekivane kreditne gubitke za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta obračunava po sledećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

Legenda parametara korišćenih u obračunu IBNR gubitka iz obezvređenja:

- ECL – očekivani kreditni gubitak za ukupan period trajanja (eng. Expected Credit Loss),
- EaDt – izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default),
- MPDt – marginalna verovatnoća neizmirenja (eng. Marginal Probability of Default),
- LGDt – procenat gubitka usled neizvršenja obaveza (eng. Loss Given Default),
- DFt – diskontni faktor zasnovan na efektivnoj kamatnoj stopi (eng. Discount Factor).

Metodologija za ispravke vrednosti se primenjuje i na bilansne i na vanbilansne rizike za sve kreditne izloženosti u bankarskoj knjizi. Očekivani dvanaestomesečni kreditni gubici su deo očekivanih kreditnih gubitaka za ukupan period trajanja finansijskog instrumenta i predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih manjkova novčanih tokova tokom roka trajanja finansijskog instrumenta koji će rezultirati ako se dogodi neizmirenje obaveza u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili u toku kraćeg perioda, ako je očekivani preostali rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 meseci), ponderisanih verovatnoćom nastanka događaja neizmirenja obaveza.

IFRS 9 povlači razliku između finansijskih instrumenata kod kojih je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja i finansijskih instrumenata kod kojih nije došlo do značajnog porasta kreditnog rizika od momenta njihovog inicijalnog priznavanja. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- pad od dve rejting kategorije u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta
- materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana

Na svaki datum izveštavanja, Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak:

- očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja i nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 1),
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja (Nivo 2),
- očekivanim kreditnim gubicima tokom ukupnog trajanja, ako za taj finansijski instrument postoji identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (Nivo 3) – materijalno značajno kašnjenje od 90 ili više dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 1

31.12.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	1.451.003	581.070	-	-	2.032.073
Kreditni po transakcionim računima	34.168	4.306	-	-	38.475
Kreditne kartice	12.840	496.189	-	-	509.029
Potrošački krediti	3.205.323	560.912	-	-	3.766.234
Ostalo	16.339	36.019	-	-	52.359
Ukupno stanovništvo	4.719.674	1.678.496	-	-	6.398.170
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	774.723	850.341	-	-	1.625.065
1.1.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31- 60 dana	Od 61- 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	1.670.165	516.661	-	-	2.186.827
Kreditni po transakcionim računima	9.830	1.044	-	-	10.874
Kreditne kartice	12.628	347.044	-	-	359.672
Potrošački krediti	3.202.502	402.445	-	-	3.604.947
Ostalo	12.033	23.469	-	-	35.501
Ukupno stanovništvo	4.907.158	1.290.663	-	-	6.197.821
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	1.980.903	-	-	-	1.980.903

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 2

31.12.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	76.584	37.848	-	114.432
Kreditni po transakcionim računima	-	-	1.045	735	-	1.780
Kreditne kartice	-	-	56.374	16.671	-	73.045
Potrošački krediti	-	-	122.210	26.162	-	148.372
Ostalo	-	-	664	606	-	1.269
Ukupno stanovništvo	-	-	256.877	82.022	-	338.898
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-
1.1.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	48.303	15.311	-	63.613
Kreditni po transakcionim računima	-	-	106	35	-	141
Kreditne kartice	-	-	39.238	9.613	-	48.851
Potrošački krediti	-	-	82.895	20.412	-	103.307
Ostalo	-	-	332	28	-	360
Ukupno stanovništvo	-	-	170.874	45.399	-	216.273
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

NEOBEZVREĐENA POTRAŽIVANJA PO DANIMA DOCNJE - NEPROBLEMATIČNA POTRAŽIVANJA

31.12.2017.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	1.670.166	516.661	48.303	15.311	-	2.250.440
Kreditni računima	9.830	1.044	106	35	-	11.015
Kreditne kartice	12.628	347.044	39.238	9.613	-	408.523
Potrošački krediti	3.202.502	402.445	82.895	20.412	-	3.708.254
Ostalo	12.033	23.471	329	28	-	35.862
Ukupno stanovništvo	4.907.158	1.290.665	170.871	45.399	-	6.414.094
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	1.980.903	-	-	-	-	1.980.903

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 3

31.12.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61- 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	3	2	8	64	97.000	97.078
Kreditni računima	-	-	-	-	2.335	2.335
Kreditne kartice	4	38	230	393	69.357	70.021
Potrošački krediti	-	-	-	-	-	-
Ostalo	5.129	-	-	-	4.295	9.424
Ukupno stanovništvo	5.136	39	238	457	172.986	178.858
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

(g) Procena obezbeđenja finansijskih sredstava (nastavak)

1.1.2018.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	-	214	28.234	28.448
Kreditni po transakcionim računima	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	1	3	-	85	51.043	51.132
Potrošački krediti	-	-	-	-	14	14
Ostalo	5.137	-	-	-	93	5.231
Ukupno stanovništvo	5.138	3	-	298	79.385	84.824
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

OBEZVREĐENA POTRAŽIVANJA PO DANIMA DOCNJE - PROBLEMATIČNA POTRAŽIVANJA

31.12.2017.	Nije u docnji	Docnja do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Gotovinski krediti	-	-	-	214	28.234	28.448
Kreditni po transakcionim računima	-	-	-	-	-	-
Kreditne kartice	1	3	-	85	51.043	51.132
Potrošački krediti	-	-	-	-	14	14
Ostalo	5.137	-	-	-	93	5.231
Ukupno stanovništvo	5.138	3	-	298	79.385	84.824
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

(h) Restrukturirani krediti

Na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine Telenor Banka nije imala restrukturirane kredite.

Napomene u vezi prezentovanih tabela koje se odnose na izloženost banke kreditnom riziku:

1. Podela prema sektorima je izvršena prema sektorskoj strukturi klijenta, s tim da su potraživanja od stanovništva (sektor 6) detaljno rasčlanjena po proizvodima banke. Sektor stranih lica uključuje izloženosti prema fizičkim i pravnim licima koji su nerezidenti, kao i stane banke.
2. Bruto vrednost potraživanja predstavlja zbir bilansne i vanbilansne izloženosti
3. Vrednost sredstava obezbeđenja – prikazana je vrednost sredstava obezbeđenja do visine bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja.
4. U tabeli pregled ukupne izloženosti kreditnom riziku nisu prikazane pozicije iz Bilansa stanja po kojima Banka nema izloženosti

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji proizilazi iz nemogućnosti Banke da izmiri sve svoje dospele obaveze. Da bi ograničili ovaj rizik, rukovodstvo Banke je diversifikovalo izvore finansiranja kao dodatak bazi stabilnih depozita i usvojilo politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja. Banka je razvila procese unutrašnjih kontrola i plan oporavka u slučaju krize likvidnosti zarad upravljanja ovim rizikom. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem.

Cilj Banke jeste da održava portfolio utržive i diversifikovane aktive za koju se pretpostavlja da može biti lako likvidirana u slučaju prekida novčanih tokova. U skladu sa Bančinom politikom, likvidnost se procenjuje i njome se upravlja uzimajući u obzir različita scenarija i faktore stresa koji mogu biti uzrokovani promenama na tržištu ili biti specifični za Banku. Na dnevnom nivou se prati limit koji je definisala Narodna banka Srbije (pokazatelj likvidnosti), a na mesečnom pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (u daljem tekstu Liquidity Coverage Ratio - LCR). Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod banaka sa propisanim kreditnim rejtingom, depoziti kod Narodne banke Srbije, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana. Za obaveze bez ugovorenog roka dospeća se primenjuje haircut u zavisnosti od vrste obaveze, odnosno tipa depozita (banke, stanovništvo ili sektor preduzeća), a koje je propisala NBS. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom na mesečnom nivou prati ove pokazatelje. Od 30.06.2017 na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokriva likvidnom aktivom koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da LCR, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Tokom 2018. godine pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti (koji obuhvata samo visokokvalitetnu aktivu bez likvidne aktive drugog reda gde spadaju ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana od dana obračuna pokazatelja) su bili konstantno visoko iznad propisanog minimuma od strane regulatora koji iznosi 1 odnosno 0,7 respektivno prosečno u roku od mesec dana. Vrednost pokazatelja likvidnosti tokom 2018. i 2017. godine je prikazan u tabeli ispod:

	2018.	2017.
Prosek tokom perioda	4,59	6,08
Najviši	7,54	7,65
Najniži	2,50	4,58
Na dan 31. decembra	6,39	7,27

Vrednosti užeg pokazatelja likvidnosti u toku 2018. i 2017. godine je prikazan u tabeli ispod:

	2018.	2017.
Prosek tokom perioda	3,70	4,6
Najviši	5,73	6,1
Najniži	1,78	4,0
Na dan 31. decembra	5,16	4,9

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Vrednosti pokazatelja pokrića likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS, a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama odžava na nivou koji nije niži od 100% na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine date su u sledećoj tabeli:

	2018.	2017.
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	1645%	777%

Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih zapisa i obveznica Republike Srbije i blagajničkih zapisa Narodne banke Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se lako, brzo i uz minimalne gubitke u vrednosti može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste da bi se identifikovale značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Kod projekcije novčanih tokova razvrstavanje bilansnih stavki bazira se na principu preostale ugovorene ročnosti (preostali broj dana do dospeća). Stavke bez ugovorenog roka dospeća kao što su: sredstva obavezne rezerve, transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i sva ostala potraživanja i obaveze bez ugovorene ročnosti se raspoređuju po internoj metodologiji koju je Banka razvila za različita scenarija (osnovni i stresna scenarija) koja su kreirana za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti. Na taj način, Banka ima uvid u to koja scenarija je izlažu većem riziku likvidnosti i za svaki scenario ima definisane aktivnosti koje može da sprovede u slučaju realizacije nekog od njih.

Tabela ispod daje sumaran pregled nediskontovanih novčanih tokova Bančinih finansijskih sredstava i obaveza raspoređenih po ročnosti na dan 31. decembar 2018. godine.

Potraživanja i obaveze bez ugovorenog roka dospeća (sredstva obavezne rezerve, transakcioni depoziti, depoziti po viđenju) se tretiraju kao da će biti povučene do mesec dana što predstavlja izuzetno konzervativan pristup. Banka ne očekuje da će klijenti iskoristiti opciju da prevremeno povuku svoja sredstva te stoga tabela ne odražava očekivane novčane tokove. Svi nasledeni depoziti KBC banke, čije je učešće na 31. decembar 2018.godine i 31. decembar 2017.godine zanemarljivo u odnosu na ukupan portfolio depozita Banke, se tretiraju kao depoziti čiji je rok dospeća do mesec dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2018.
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.033.448	-	-	-	-	3.033.448
Založena finansijska sredstva	-	242.391	-	-	-	242.391
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	333.003	235.457	189.324	223.766	2.447.652	3.429.203
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.620.277	-	-	-	4.727	1.625.004
Kredit i potraživanja od komitenata	915.360	700.394	970.271	1.567.082	2.572.734	6.725.842
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	302.441	302.441
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	301.050	301.050
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	108	108
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	20.956	20.956
Ostala sredstva	220.853	-	-	-	29.661	250.514
UKUPNA AKTIVA	6.122.941	1.178.242	1.159.595	1.790.849	5.679.334	15.930.961
PASIVA						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	12.566	-	236.000	-	-	248.566
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	9.917.320	193.962	505.541	1.822.176	850.830	13.289.830
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-	-
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.428	468.428
Rezervisanja	-	-	-	-	36.312	36.312
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	279.946	-	-	-	113.050	392.996
Ukupno obaveze	10.209.833	193.962	741.541	1.822.176	1.468.620	14.436.132
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.494.829	1.494.829
UKUPNO PASIVA	10.209.833	193.962	741.541	1.822.176	2.963.449	15.930.961
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2018. godine	(4.086.891)	984.280	418.054	(31.328)	2.715.885	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno 2017.
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.464.334	-	-	-	-	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.924	45.706	63.644	65.011	2.429.869	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	447.479	-	-	-	-	447.479
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.976.160	-	-	-	4.743	1.980.903
Kredit i potraživanja od komitenata	590.396	617.715	885.279	1.578.292	2.710.824	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	350.241	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	380.464	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	22.097	22.097
Ostala sredstva	239.996	-	-	-	43.075	283.071
UKUPNA AKTIVA	5.728.289	663.421	948.923	1.643.303	5.941.317	14.925.253
PASIVA						
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	3.323	-	-	-	-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.455	-	-	-	-	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7.268.592	210.862	299.383	1.886.580	2.590.735	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.808	468.808
Rezervisanja	-	-	-	34.277	-	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	3.177	3.177
Ostale obaveze	328.497	-	-	-	109.464	437.961
Ukupno obaveze	7.607.867	210.862	299.383	1.920.857	3.172.184	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.714.100	1.714.100
UKUPNO PASIVA	7.607.867	210.862	299.383	1.920.857	4.886.284	14.925.253
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2017. godine	(1.879.578)	452.559	649.540	(277.554)	1.055.033	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela ispod prikazuje ročnost garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza Banke na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, zasnovana na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate (za preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima ugovoreni iznos smeste he u vremenski okvir u kome se očekuje aktivacija istog). Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima i okvirne kredite po kreditnim karticama.

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2018. godine						
Finansijske garancije	-	-	-	267.261	-	267.261
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	-	-	491.135	-	-	491.135
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	5.175	9.533	65.322	-	-	80.030
Ukupno	5.175	9.533	556.457	267.261	-	838.426
31. decembar 2017. godine						
Finansijske garancije	-	-	164.532	-	-	164.532
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite po kreditnim karticama u dinarima	-	-	-	-	-	-
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene okvirne kredite za prekoračenja po tekućim računima	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	164.532	-	-	164.532

Banka u toku 2017.godine nije imala preuzete neopozive obaveze i druga jemstva. U toku 2018.godine, izvršena je reklasifikacija opozivih obaveza, na osnovu analiza izvedenih u toku IFRS9 implementacije, usled neaktiviranja klauzule.

33.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od smanjenja profita i neto vrednosti Banke usled promena u visini kamatnih stopa. Merenje uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat se vrši kroz merenje odnosa kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive u predefinisanim vremenskim intervalima. U zavisnosti od primenjenog scenarija kretanja kamatnih stopa, meri se uticaj potencijalne promene kamatne stope na neto prihod od kamata. Takođe, merenje uticaja kamatnog rizika na kapital banke se vrši praćenjem promene ekonomske vrednosti kapitala usled promena kamatnih stopa. O izloženosti Banke kamatnom riziku redovno se izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom u čijoj je nadležnosti upravljanje ovim rizikom.

Za merenje kamatnog rizika Banka izrađuje kamatni gep pri čemu se rukovodi sledećim principima:

- stavke sa fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu dospeća,
- stavke sa varijabilnom kamatnom stopom se raspoređuju prema datumu ponovnog određivanja kamatne stope,
- nekamatnosne stavke se raspoređuju u posebnu kolonu uključujući i kapital koji se tretira kao nekamatnosna stavka koja nema rok dospeća.

Kamatnosne stavke koje nemaju ugovoren period dospeća niti period promene kamatne stope, kao što su depoziti po viđenju, kreditne kartice i minusi po tekućim računima, svrstane su u vremenski okvir 'do mesec dana'. Banka ne očekuje da će ove stavke dospeti u roku od mesec dana niti da će u celokupnom iznosu podleći promeni kamatne stope, te je ovakav prikaz kamatnog gepa prilično konzervativan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom, na dan 31. decembra 2018. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	918.618	-	-	-	-	2.114.831	3.033.448
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-	242.391	242.391
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	333.003	235.457	189.324	223.766	2.447.652	-	3.429.203
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.309.102	-	-	-	-	315.901	1.625.004
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.071.187	1.036.869	1.599.742	1.362.257	1.339.926	315.861	6.725.842
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	302.441	302.441
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	301.050	301.050
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	108	108
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	20.956	20.956
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	250.513	250.513
UKUPNA AKTIVA	3.631.910	1.272.326	1.789.066	1.586.023	3.787.578	3.864.058	15.930.961
PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	236.000	-	-	12.566	248.566
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	4.221.719	187.962	511.541	1.822.176	850.829	5.695.602	13.289.830
Subordinirane obaveze	-	-	465.000	-	-	3.428	468.428
Rezervisanja	-	-	-	-	-	36.312	36.312
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	392.996	392.996
Ukupno obaveze	4.221.719	187.962	1.212.541	1.822.176	850.829	6.140.904	14.436.132
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	1.494.829	1.494.829
UKUPNO PASIVA	4.221.719	187.962	1.212.541	1.822.176	850.829	7.635.733	15.930.961
Neto izloženost kamatnom riziku na dan: - 31.12.2018. godine	(589.810)	1.084.364	576.525	(236.153)	2.936.749	(3.771.675)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Projekcija kamatnih gepova u skladu sa očekivanim dospećem stavki bilansa stanja sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno očekivanom izmenom kamatnih stopa za stavke bilansa stanja sa ugovorenom varijabilnom kamatnom stopom, na dan 31. decembra 2017. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Kamatno neosetljive stavke	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	963.891	-	-	-	-	1.500.443	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	9.924	45.706	63.644	65.011	2.429.869	-	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	447.479	-	-	-	-	-	447.479
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.622.870	-	-	-	-	358.033	1.980.903
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.011.676	961.722	1.410.641	1.818.653	1.098.750	81.064	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	350.241	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	380.464	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	22.097	22.097
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	283.071	283.071
UKUPNA AKTIVA	4.055.840	1.007.428	1.474.285	1.883.664	3.528.619	2.975.417	14.925.253
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	-	-	3.323	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	-	-	-	7.455	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.070.005	211.197	296.197	1.889.766	2.590.734	4.198.253	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	465.000	-	-	3.808	468.808
Rezervisanja	-	-	-	-	-	34.277	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	3.177	3.177
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	437.961	437.961
Ukupno obaveze	3.070.005	211.197	761.197	1.889.766	2.590.734	4.688.254	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	1.714.100	1.714.100
UKUPNO PASIVA	3.070.005	211.197	761.197	1.889.766	2.590.734	6.402.354	14.925.253
Neto izloženost kamatnom riziku na dan:							
- 31.12.2017. godine	985.835	796.231	713.088	(6.102)	937.885	(3.426.936)	-

Tabela ispod pokazuje uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod u roku od godinu dana od 31. decembra 2018. godine, u slučaju promene kamatne stope za 200 baznih poena.

	Promena kamatne stope u baznim poenima	Uticaj na neto kamatni prihod do godinu dana (apsolutni iznos)
Na dan 31.12.2018	+/-200	+/- 3.905

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik od nastanka gubitaka u finansijskom rezultatu i kapitalu banke koji proizilazi iz promene vrednosti finansijskih instrumenata Banke usled kretanja i promene vrednosti deviznog kursa na tržištu.

U cilju upravljanja deviznim rizikom Banka prati deviznu poziciju na dnevnom nivou, definiše metode i procedure za njihovo praćenje i merenje, definiše limite i obavlja eksterno i interno izveštavanje.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju u propisanim okvirima - ukupna neto otvorena pozicija Banke nije prelazila 20% njenog kapitala na dnevnom nivou u toku 2018. i 2017. godine.

Sledeće tabele prikazuju izloženost Banke deviznom riziku na dan 31.decembra 2018. i 31.decembra 2017. godine.

U tabeli su prikazana sredstva i obaveze prema njihovim knjigovodstvenim vrednostima:

Naziv pozicije	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno
Devizna imovina	3.923.080	232.687	52.061	70.038	4.277.865
Devizne obaveze	3.896.350	231.586	51.285	69.841	4.249.063
Duga otvorena pozicija	26.730	1.101	775	251	28.857
Kratka otvorena pozicija	-	-	-	55	55
Neto otvorena pozicija: - 31.12.2018. godine					28.857
Pokazatelj deviznog rizika – 31. decembra 2018. godine					1,74

Naziv pozicije	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno
Devizna imovina	2.906.132	164.502	35.121	29.702	3.135.457
Devizne obaveze	3.143.859	165.914	34.952	28.079	3.372.805
Duga pozicija	236.945	-	-	-	236.945
Kratka pozicija	-	-	-	-	-
Duga otvorena pozicija	-	-	169	1.681	1.850
Kratka otvorena pozicija	782	1.413	-	58	2.252
Neto otvorena pozicija: - 31.12.2017. godine					2.252
Pokazatelj deviznog rizika – 31. decembra 2017. godine					0,12

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Devizni rizik (nastavak)

Analizom razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli mogu se proceniti efekti na dobit i kapital Banke. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Valuta	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2018.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2018.	Promene u deviznom kursu (%) 31.12.2017.	Efekat na dobitak pre oporezivanja 31.12.2017.
EUR	10%	2673	10%	-78
CHF	10%	78	10%	17
USD	10%	110	10%	-141

Sledeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2018. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranjoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.231.111	17.349	35.119	1.283.579	1.749.869	-	3.033.448
Založena finansijska sredstva	242.391	-	-	242.391	-	-	242.391
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	1.899.406	-	-	1.899.406	1.529.797	-	3.429.203
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	450.031	215.300	86.980	752.312	872.692	-	1.625.004
Kredit i potraživanja od komitenata	3.325	-	-	3.325	6.722.517	3.325	6.725.842
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	-	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	302.441	-	302.441
Nekretnine, postojenja i oprema	-	-	-	-	301.050	-	301.050
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	-	4
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	108	-	108
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	20.956	-	20.956
Ostala sredstva	96.816	37	-	96.853	153.661	150	250.514
UKUPNA AKTIVA	3.923.080	232.687	122.099	4.277.865	11.653.096	3.475	15.930.961
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	343	-	-	343	248.223	-	248.566
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.847.132	221.133	119.367	4.187.642	9.102.188	-	13.289.830
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-	-	-
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	-	-
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-	-	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.428	-	468.428
Rezervisanja	-	-	-	-	36.312	-	36.312
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	-	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	48.874	10.453	1.750	61.077	331.919	-	392.996
Ukupno obaveze	3.896.350	231.586	121.126	4.249.062	10.187.070	-	14.436.132
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.494.829	-	1.494.829
UKUPNO PASIVA	3.896.350	231.586	121.126	4.249.062	11.681.899	-	15.930.961
Neto svop pozicija	-	-	-	-	-	-	-
Neto devizna pozicija na dan: - 31. decembra 2018. godine	26.730	1.101	973	28.803	(28.803)	3.475	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje devizni podbilans Banke na dan 31. decembra 2017. godine. U tabeli su predstavljena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Dinarski podbilans	Dinari sa valutnom klauzulom	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	890.154	10.429	18.271	918.854	1.545.480	-	2.464.334
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.389.474	-	-	1.389.474	1.224.680	-	2.614.154
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	118.438	-	-	118.438	329.041	-	447.479
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	400.912	153.934	46.552	601.398	1.379.505	1.666	1.980.903
Kredit i potraživanja od komitenata	1.666	-	-	1.666	6.380.840	-	6.382.506
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	350.241	-	350.241
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	380.464	-	380.464
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	4	-	4
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	22.097	-	22.097
Ostala sredstva	105.488	139	-	105.627	177.444	151	283.071
UKUPNA AKTIVA	2.906.132	164.502	64.823	3.135.457	11.789.796	1.817	14.925.253
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-	-	-	3.323	-	3.323
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	344	-	-	344	7.111	-	7.455
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.089.762	161.091	60.767	3.311.620	8.944.532	-	12.256.152
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	468.808	-	468.808
Rezervisanja	-	-	-	-	34.277	-	34.277
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	3.177	-	3.177
Ostale obaveze	53.753	4.824	2.264	60.841	377.120	-	437.961
Ukupno obaveze	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	9.838.348	-	13.211.153
Ukupan kapital	-	-	-	-	1.714.100	-	1.714.100
UKUPNO PASIVA	3.143.859	165.915	63.031	3.372.805	11.552.448	-	14.925.253
Neto svop pozicija	236.945	-	-	236.945	-	-	236.945
Neto devizna pozicija na dan: - 31. decembra 2017. godine	(782)	(1.413)	1.792	(403)	237.348	1.817	236.945

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.6. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled namernih i nenamernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, a isključuje reputacioni, strateški i poslovni rizik.

Proces upravljanja operativnim rizikom predstavlja skup sistematičnih aktivnosti kojima se obezbeđuje identifikacija, procena, praćenje i kontrola operativnih rizika u Banci, kao i potreba za održavanjem određenog nivoa kapitala, kako bi se apsorbovali potencijalni gubici nastali kao posledica događaja operativnog rizika. Upravljanje operativnim rizikom je propisano Politikom za upravljanje operativnim rizikom i sastoji se iz 4 ciklična koraka:

- identifikacija rizika;
- procena i merenje rizika;
- praćenje i kontrola rizika;
- ublažavanje rizika.

Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces samoprocene rizika može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju. Samoprocena daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike koji utiču na procese koji oni kontrolišu.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi Procedure za evidentiranje događaja operativnog rizika. Uloga procesa evidentiranja događaja operativnog rizika je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane zaposlenih koji su imenovani kao koordinatori za operativne rizike. Svaki sektor Banke ima svoje koordinate za operativne rizike.

U cilju postizanja bolje efikasnosti i pružanja kvalitetnije usluge, Banka može doneti odluku da obavljanje određenih poslovnih aktivnosti poveri trećim licima koja ih obavljaju kao svoju pretežnu delatnost, odnosno imaju odgovarajuće iskustvo u njihovom obavljanju. Banka upravlja rizikom eksternalizacije kroz uspostavljene kontrolne mehanizme pre zaključivanja ugovora sa trećim licima, odnosno pružaocima usluga, kao i kroz monitoring aktivnosti nakon potpisivanja ugovora. Ceo proces se sprovodi na bazi Procedure za poveravanje aktivnosti trećim licima.

Rizicima koji proističu iz uvođenja novih proizvoda Banka upravlja kroz identifikaciju svih rizika koji proističu iz uvođenja novog proizvoda, a na način da sve relevantne organizacione jedinice moraju biti upoznate sa uvođenjem novog proizvoda i moraju dati svoje stručno mišljenje koje se odnosi na rizični profil novog proizvoda ili usluge kao i uticaj na rizični profil Banke.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.6. Operativni rizik (nastavak)

Banka je internim aktima, koje čine Okvir za upravljanje operativnim rizikom, obezbedila adekvatan sistem upravljanja rizikom. Pored toga, Banka je usvojila odgovarajuću organizacionu strukturu, kroz definisanje jasnih uloga i odgovornosti zaposlenih koji su uključeni u proces upravljanja operativnim rizicima:

- Upravni odbor je odgovoran za preispitivanje Politike;
- Izvršni odbor je odgovoran za usvajanje procedura za upravljanje operativnim rizicima i nadgledanje sprovođenja Politike za upravljanje operativnim rizikom;
- Tim za kontrolu rizika i modeliranje je odgovoran za kreiranje odgovarajućih alata, politika, procedura i tehnika kojima se reguliše proces upravljanja operativnim rizikom, za praćenje i sprovođenje politika i procedura u svojoj nadležnosti, za pružanje informacija o izloženosti Banke operativnim rizicima, za predlaganje aktivnosti za ublažavanje operativnih rizika i praćenje sprovođenja akcionih planova kao i kontinuirano ukazivanje značaja problematike i podizanje svesti o operativnim rizicima u svim organizacionim delovima Banke;
- Organizacione jedinice u okviru Banke su odgovorne da identifikuju, procenjuju, prate i prikupljaju podatke o izloženosti operativnom riziku u skladu sa Okvirom za upravljanje operativnim rizicima. Svaka organizaciona jedinica ima svoje koordinate za operativni rizik, imenovane od strane nadležnog rukovodioca, sa jasno definisanim nadležnostima i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom.

Efikasnost upravljanja operativnim rizikom je pod nadzorom Foruma za upravljanje operativnim rizikom.

Forum za operativne rizike (u daljem tekstu ORC) podržava Izvršni odbor u upravljanju operativnim rizicima koji proizilaze iz Bančinih procesa, sistema, ljudskog faktora i okruženja. Ključni procesi banke, identifikovani od strane ORC-a, su predmet procene rizika gde se identifikuju ključni rizici i uspostavljaju kontrole i dogovaraju akcioni planovi koji u sebi sadrže mere za ublažavanje rizika. Registrovanje gubitka i prepoznavanje operativnog rizika se sprovodi preko koordinatora i njihovih zamenika za operativni rizik koji su imenovani za svaki sektor Banke. Tim za kontrolu rizika i modeliranje je nadležan za izveštavanje Bančinog rukovodstva na mesečnom nivou ili po potrebi i češće ukoliko je potrebna njihova trenutna reakcija. Politika upravljanja operativnim rizikom, koja definiše glavne gradivne elemente i principe upravljanja operativnim rizikom u Banci.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo. Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.6. Operativni rizik (nastavak)

Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Upravljanje rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva vrši se izradom budžeta usklađenog sa propisanim pokazateljima i kontinuiranim praćenjem realizacije tog budžeta.

U 2018. godini, Banka je obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

34. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno prevladavajućim tržišnim uslovima.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Na osnovu detaljnih analiza, rukovodstvo Banke smatra da knjigovodstvene vrednosti finansijskih instrumenata aproksimiraju njihove fer vrednosti na dan bilansa stanja.

Na dan 31. decembra 2018. godine, po fer vrednosti iskazana su stalna sredstva namenjena prodaji i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat. Sva ostala sredstva i obaveze Banke su iskazane po amortizovanoj vrednosti i varijabilnim kamatnim stopama, kojima se u redovnim intervalima ponovo određuje cena. Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a knjigovodstvena vrednost sredstava i obaveza ne odstupa značajno od njihove fer vrednosti.

Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti sa rokom otplate dužim od tri godine uglavnom nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenom za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti, osim za deo gotovinskih kredita sa rokom dužim od tri godine koji nose fiksnu kamatnu stopu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (nastavak)

Za učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu vršen je test obezvređenja na dan bilansa i s tim u vezi izvršene korekcije.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Finansijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrednosti

Rukovodstvo Banke smatra da fer vrednost finansijskih instrumenata, koji nisu vrednovani po fer vrednosti, ne odstupaju materijalno značajnom iznosu od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Pregled knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti finansijske aktive i pasive koja se ne vrednuje po fer vrednosti

	2018					2017	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska aktiva							
Kredit i potraživanja od komitenata	6,725,842	6,642,416	-	-	6,642,416	6,382,506	6,271,610
Finansijska pasiva							
Depoziti komitentima	13,289,830	13,289,830	-	-	-	12,256,152	12,256,152

Sledeće tabele prikazuju finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama:

2017. godina

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	-	2.614.154	-	2.614.154

2018. godina

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	3.094.378	-	3.094.378

Prema metodologiji određivanja fer vrednosti obveznica Republike Srbije, Banka definiše postupak vrednovanja po aktuelnim tržišnim cenama kao svako vrednovanje koje mora biti uporedivo sa merodavnim cenama, ekstrapolirano ili obračunato na osnovu dostupnih tržišnih podataka.

Nova vrednost krive se konstruiše na osnovu poslednje dostupnih (u odnosu na datum vrednovanja) izvršnih stopa sa primarnog ili sekundarnog trgovanja hartijama od vrednosti Republike Srbije, kojima se trgovalo od datuma poslednjeg vrednovanja, a čije su karakteristike u pogledu valute, izdavaoca, prioritetnosti, preostale ročnosti i obima realizacije iste ili slične. Cilj metodologije je preciziranje merenja fer vrednosti tako da obuhvati i dnevne promene relevantnih tržišnih kamatnih stopa za datu valutu, kako bi se najpreciznije utvrdila vrednost krive prinosa u trenutku procene fer vrednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica banke su članovi Upravnog odbora i članovi Telenor grupe.

- (a) Poslovni odnosi sa članovima Upravnog i Izvršnog odbora, članovima organa upravljanja i članovima porodica ovih lica

Naknade članovima Upravnog i Izvršnog odbora Banke u toku 2018. i 2017. godine, iskazane u bruto iznosima, prikazane su u sledećoj tabeli:

	2018.	2017.
Naknade članovima Izvršnog odbora	33.112	40.292
Naknade članovima Upravnog odbora	3.059	2.833
Ukupno	36.171	43.125

- (b) Transakcije sa ostalim povezanim licima

Pored navedenog, Banka ulazi u poslovne odnose sa ostalim licima koja su povezana sa bankom. Sledeće tabele prikazuju stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2018. godine, kao i odgovarajuće prihode i rashode nastale po osnovu poslovnih odnosa sa ostalim povezanim licima u toku godine, zaključno sa datumom bilansa stanja:

Naziv povezanog lica:	Potraživanja	Obaveze	Ostali rashodi	Ostali prihodi
Telenor Financial Services AS	-	8.113	8.113	-
Telenor global shared service	-	-	1.367	-
Telenor Procurement Company	-	3.707	3.707	-
Telenor ASA	-	99	-	-
Telenor Common Operations	-	-	4.716	-
Telenor doo	-	-	91.401	2.514
	-	11.919	109.304	2.514

Sledeća tabela prikazuje transakcije sa ostalim povezanim licima na dan 31. decembra 2017. godine:

Naziv povezanog lica:	Potraživanja	Obaveze	Ostali rashodi	Ostali prihodi
Telenor d.o.o., Beograd	23.769	3.100.020	251.641	4.269
Telenor Financial Services AS	-	-	6.835	-
Telenor global shared service	-	71	5.029	-
Telenor Common Operations	810	674	2.021	-
Telenor ASA	206	99	-	-
	24.785	3.100.864	265.526	4.269

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Transakcije sa ostalim povezanim licima (nastavak)

Uslovi transakcija sa povezanim licima

Prethodno navedena stanja potraživanja i obaveza kao i prihoda i rashoda iz poslovnih odnosa sa povezanim licima rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih tržišnih kamatnih stopa.

Transferne cene

U skladu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2017. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2017. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da Banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2018. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarnih nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama.

36. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

U hiljadama dinara	31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	118.1946	118.4727
USD	103.3893	99.1155
CHF	104.9779	101.2847

37. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

Gotovina i gotovinski ekvivalenti izveštaju o tokovima gotovine

	2018.	2017.
Žiro račun	698.723	480.671
Gotovina u blagajni	1.262.814	1.121.688
Devizni računi kod banaka	746.438	595.475
Overnight plasmani bankama	552.270	483.220
Ukupno	3.260.245	2.681.054

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

38. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Telenor banke, izvršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa pravnim licima i preduzetnicima na dan 30. novembra 2018. godine.

Ukupno neusaglašena potraživanja iznose 202 hiljada dinara, ukupno neusaglašene obaveze iznose 13 hiljada dinara.

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Dana 12. februara 2019. godine izvršena je dokapitalizacija od strane Telenor Danemark Holding emisijom akcija u ukupnom iznosu 3.136.789 hiljada dinara koja je registrovana u Centralnom registru za hartije od vrednosti.

Dana 20. februara 2019. izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji, a na osnovu prethodno potpisanog Ugovora o prodaji akcija. Potpisivanjem ovog ugovora i transferom akcija, PPF Financial Holdings B.V. postao je 100% vlasnik banke.

PPF Financial Holding B.V u svom sastavu ima finansijske institucije u centralnoj i istočnoj Evropi, Aziji i SAD-u, a deo je PP Group N.V. jedne od najvećih investicionih grupa u centralnoj i istočnoj Evropi sa investicijama u različitim industrijama.

Dana 25.03.2019. godine izvršena je dokapitalizacija od strane PPF Financial Holdings B.V. emisijom akcija 590.918 hiljada dinara koja je registrovana u Centralnom registru hartija od vrednosti.

Osim gore navedenog, nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u napomenama uz priložene finansijske izveštaje za 2018. godinu.

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora

Marija Popović
Član Izvršnog odbora

TELENOR BANKA A.D. BEOGRAD

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2018. GODINE

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

I UVOD

A Banka je osnovana kao ALCO Banka 16. maja 1996. godine, na osnovu dozvole za rad dobijene od NBJ i upisa u registar kod Privrednog suda u Beogradu. U novembru iste godine, dobila je dozvolu NBJ za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- obavljanje devizno – valutnih i menjačkih poslova,
- izdavanje platnih kartica,
- izdavanje hartija od vrednosti,
- davanje garancija, avala i drugih oblika jemstava,
- kupovinu i prodaju hartija od vrednosti,
- obavljanje poslova domaćeg i ino platnog prometa,
- obavljanje poslova finansijskog inženjeringa i konsaltinga.

Kupovinom sto odsto akcija A banke, od juna 2007. godine, bankarsko-osiguravajuća grupacija KBC Grupa prisutna je i na tržištu Srbije. Promenom imena u Agenciji za privredne registre, A Banka je od 6. marta 2008. godine registrovana pod novim imenom – KBC Banka ad Beograd.

Dolaskom novog vlasnika, KBC Grupe, KBC Banka je pratila strateške ciljeve KBC Grupe u regiji centralne i istočne Evrope, sa pretežnim usmerenjem na ponudu usluga u segmentu stanovništva i MSP.

19. decembra 2013. godine, KBC Banku je preuzela Telenor Grupa, u cilju stvaranja sinergije telekomunikacionih usluga i finansijskih usluga. Telenor Danemark Holding je preuzeo 100 odsto akcija KBC banke sa ciljem da građanima Srbije posredstvom Telenor banke ponudi savremene i inovativne mobilne finansijske usluge.

Telenor grupa jedan je od najvećih mobilnih operatera u svetu. Broji 179 miliona korisnika na 13 tržišta – u Skandinaviji (Norveška, Švedska i Danska), centralnoj i istočnoj Evropi (Mađarska, Srbija, Crna Gora i Bugarska) i Aziji (Tajland, Malezija, Bangladeš, Pakistan, Mjanmar i Indija).

Telenor posluje na tržištu Srbije od 2006. godine, kada je, s početnim ulaganjem od 1,53 milijarde evra, postao najveći pojedinačni investitor u Srbiji. Sa 3,1 miliona korisnika danas, Telenor Srbija pomaže ljudima da iskoriste sve prednosti savremenih komunikacija.

Tokom 2018. godine Telenor grupa je prodala svoje poslovanje u oblasti telekomunikacija u istočnoj Evropi investicionoj grupi PPF N.V. sa sedištem u Pragu, dok je za Telenor banku potpisan ugovor o prodaji akcija sa istom grupom. Po odobrenju transakcije od strane Narodne banke Srbije, u februaru 2019. godine izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

II PRINCIPI I STRATEGIJA

Bankarske aktivnosti Telenor Banke u 2018. godini razvijane su u saglasnosti sa ciljevima i principima postavljenim u Poslovnoj politici, njihovom implementacijom u procedurama i aktima Banke kao i implementacijom instrumenata i mera koje će donose i preduzimaju organi upravljanja Banke u skladu sa Poslovnom politikom i Statutom Banke.

Poslovna politika i Strategija Telenor Banke ad Beograd za 2018. godinu nije menjana u odnosu na prethodni period, a razvijena je na osnovu sledećih ključnih elemenata:

- Obogaćivanje kreditnog portfolia – proširivanje obima proizvoda i unapređivanje postojećih;
- Isporuca planiranih proizvoda i aktivnosti u skladu sa definisanim budžetom Telenor banke za period 2017-2019;
- Nadogradnja poslovnih procesa i IT infrastrukture u skladu sa planiranim aktivnostima

U svojim aktivnostima, Banka se rukovodi interesom svojih akcionara i klijenata, poštujući interese drugih u svrhu ostvarenja ravnopravnih zajedničkih odnosa.

Pristup servisima i resursima Banke je omogućen svim potencijalnim klijentima, prema uslovima definisanim u Opštim uslovima Poslovanja.

Telenor banka će razmotriti isplatu dividendi u skladu sa pozitivnom zakonskom regulativom Republike Srbije kada postane profitabilna.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA

Telenor Banka je na kraju 2018. godine brojala 174 zaposlena.

Unutrašnja organizacija Banke podrazumeva formiranje organizacionih delova, odnosno organizacionih jedinica i to:

1. Izvršni odbor
2. Divizije
3. Sektori
4. Službe
5. Timovi
6. Ekspoziture
7. Prodajno mesto (ili Prodavnica)

Divizije su najsloženije organizacione celine specijalizovane za obavljanje pojedinih oblasti (grupa) poslova grupisanih prema određenim zajedničkim svojstvima, formirane na funkcionalnom principu. Divizije se, po pravilu, sastoje iz sektora, službi i timova/ekspozitura/prodajnih mesta. U Banci se formiraju tri osnovne divizije:

- I. Divizija Predsednika Izvršnog odbora, kojom rukovodi Predsednik Izvršnog odbora,
- II. Divizija marketinga, kojom rukovodi Član Izvršnog odbora zadužen za marketing,
- III. Divizija korporativnih poslova i upravljanja rizicima, kojom rukovodi Član Izvršnog odbora zadužen za korporativne poslove i upravljanje rizicima.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

III ORGANIZACIONA STRUKTURA(nastavak)

Sektori se formiraju radi obavljanja specifičnih stručnih poslova u Banci koji su funkcionalno i tehnološki povezani. Sektori se mogu sastojati od nekoliko podređenih segmenata (službi ili timova/ekspozitura/prodajnih mesta). Sektorom, po pravilu, rukovodi Direktor.

Sektori se formiraju u:

- poslovima operacija,
- poslovima tehnoloških usluga,
- poslovima finansija

Službe se organizuju po pravilu kao deo organizacione jedinice višeg ranga u kojoj se obavljaju funkcionalno i tehnološki povezani poslovi iste vrste ili različiti, ali tesno međusobno povezani poslovi. Služba se može obrazovati i kao samostalni organizacioni deo koji organizaciono ne pripada određenoj Diviziji ili Sektoru. Službom po pravilu rukovodi Menadžer.

U zavisnosti od obima, složenosti i razvijenosti poslova, u divizijama/sektorima/službama se formiraju timovi, ekspoziture ili prodajna mesta koji ne mogu biti podeljeni na organizacione jedinice nižeg nivoa.

Timovi se organizuju kao funkcionalno tehnološke celine povezanih poslova manjeg obima ili kao celina dve ili više grupe poslova iz delokruga rada organizacionog dela višeg ranga i njegov su sastavni deo. Timom po pravilu rukovodi Menadžer ili Tim lider.

Ekspozitura je organizacioni deo u kome se obavljaju bankarski poslovi a koji mogu biti osnovani i na teritorijanom principu. U ekspozituri se obavljaju sve vrste bankarskih poslova sa klijentima i pružaju sve vrste bankarskih usluga. U ekspoziturama sa prate klijenti, prati se kompletan kreditni proces i obavlja servisiranje klijenata po svim osnovama. Ekspoziturom rukovodi Šef Ekspoziture.

Prodajna mesta (ili Prodavnice) su organizacione jedinice koje se obrazuju u Centrali Banke ili na teritorijalnom principu odnosno kao deo drugog organizacionog dela, u ili van sedišta Banke. U Prodajnim mestima se obavljaju poslovi koji su direktno ili indirektno vertikalno povezani sa Bankom. Poslovima u Prodajnim mestima rukovodi njegov rukovodilac a u slučaju da ne postoji, ovim organizacionim delom rukovodi rukovodilac organizacione jedinice neposredno višeg ranga ili istog ranga (ali horizontalno bliskog).

U skladu sa opisanim principima unutrašnje organizacije, hijerarhijska pozicija organizacionih delova u Banci je sledeća:

1. Izvršni odbor
2. Divizija
3. Sektor
4. Služba
5. Timovi
6. Ekspozitura
7. Prodajni tim

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

III ORGANIZACIONA STRUKTURA(nastavak)

Organizacione jedinice se formiraju za sledeće poslove

- Poslovi unutrašnje revizije,
- Poslovi usklađenosti poslovanja,
- Poslovi marketinga, i u okviru istih:
  - o poslovi segmenta privatnih korisnika,
  - o poslovi vezani za proizvode i realizaciju,
  - o poslovi maloprodaje i korisničkog servisa,
  - o poslovi upravljanja sredstvima i gotovinom,
- Poslovi tehnoloških usluga, i u okviru istih:
  - o poslovi IT operacija,
  - o poslovi razvoja aplikativnog softvera,
  - o poslovi poslovne analitike i upravljanja korisničkim odnosima,
- Poslovi finansija,
  - o poslovi računovodstva i izveštavanja,
  - o poslovi finansijske kontrole,
  - o opšti poslovi,
- Poslovi operacija i u okviru istih:
  - o poslovi podrške poslovanju i platnog prometa,
  - o poslovi podrške za aplikacije,
- Poslovi vezani za upravljanje projektima i procesima
- Korporativni poslovi i poslovi upravljanja rizicima,
  - o Pravni poslovi,
  - o Poslovi ljudskih resursa,
  - o Poslovi upravljanja lošom aktivom,
  - o Poslovi vezani za kreditno poslovanje,
  - o Poslovi kontrole rizika i modeliranja,
  - o Poslovi informacione bezbednosti
  - o Poslovi arhive.

Odgovornosti zaposlenih se definišu u okviru segmenata do nivoa jasnog razlikovanja aktivnosti front office-a, back office-a i middle office-a. Segmenti iz prethodnog stava ovog člana organizuju se u okviru funkcija, na način kojim se obezbeđuje izbegavanje konflikta interesa.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

IV KORPORATIVNA I DRUŠTVENA ODGOVORNOST I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Korporativna društvena odgovornost se vodi u sledećem smeru:

Telenor Banka ostvaruje zajedničke vrednosti za našu kompaniju i društvo u kome posluje. Sve inicijative korporativne društvene odgovornosti su izgrađene na ključnoj kompetenci -- komunikacijama i realizovane kroz projekte Telenor fondacije u Srbiji. Napori Telenor Banke u domenu korporativne društvene odgovornosti počivaju na dva ključna strateška stuba: proširenje benefita kombinovanih bankarskih usluga i telekomunikacionih usluga i integrisanje odgovornih poslovnih praksi u sve aspekte poslovanja.

Telenor Banka se fokusira na stvaranje održivih inicijativa koje stvaraju dugoročnu vrednost kako za ciljne grupe tako i za Telenor banku.

Kao deo Telenor Grupe, Telenor Banka teži najvišim standardima kako u sopstvenoj aktivnosti, tako i kroz aktivnosti svojih partnera. Telenor Grupa usvojila je set principa ponašanja partnera baziranih na međunarodno priznatim standardima koji uključuju ljudska prava, zdravlje i sigurnost na radu, prava na radu, zaštitu životne sredine i antikorupciju. Svaki partner Telenor banke potpisuje ugovor kojim se obavezuje na poštovanje ovih principa.

U domenu održivog razvoja i zaštite životne sredine Telenor Banka je posvećena minimiziranju negativnih uticaja na životnu sredinu. U meri u kojoj je to moguće, čine se naponi da se smanji potrošnja energije i da se racionalno upravlja otpadom u skladu sa zakonskim propisima iz ove oblasti. Telenor Banka zakupljuje poslovni prostor u energetski efikasnoj zgradi koja poseduje BMS (Building Managerial System), a koji pruža mogućnost uštede energije.

V UPRAVLJANJE RIZIKOM

Kreditni rizik

Kreditni rizik je potencijalno negativno odstupanje od očekivane vrednosti nekog finansijskog instrumenta usled neplaćanja ili neizvršenja obaveza od strane jedne ugovorne strane (bilo da je to na primer, zajmoprimac, garant, osiguravač ili reosiguravač, suprotna strana u nekoj profesionalnoj transakciji ili emitent nekog kreditnog instrumenta), usled nesolventnosti, nemogućnosti ili nespremnosti te strane da izvrši plaćanje obaveze, kao i usled događaja ili mera koje su primenili politički ili monetarni organi neke zemlje (rizik zemlje).

Kreditni rizik Banke je uslovljen kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom blagovremenošću prilikom izvršavanja obaveza prema Banci kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja. Tokom 2018. godine, usporen je razvoj kreditnog portfolija usled procesa prodaje u kojem se Banka nalazila, dok je sa druge strane nastavljena realizacija otpuštanja namenskog depozita (u daljem tekstu: SPD) kao strateški značajnog projekta za Banku i Telenor d.o.o. (izdavaoca depozita) započeta tokom 2017. godine. Odluka o oslobađanju donosi se uzimajući u obzir maksimalnu moguću zaštitu od kreditnog rizika u portfoliju kredita za kupovinu mobilnih uređaja. To znači da, bez obzira na procentualnu pokrivenost portfolija kredita za kupovinu mobilnih uređaja sa ovim depozitom posebne namene, Banka ima pravo da se naplati iz depozita za 100% iznosa svakog kredita za kupovinu mobilnog uređaja koji je u docnji više od 89 dana i Telenor d.o.o. je u obavezi da dopuni depozit za naplaćeni iznos kredita, koji se nakon toga vodi u vanbilansnoj evidenciji, te Banka nije u značajnoj meri bila izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je proizilazio iz gotovinskih kredita, kreditnih limita i dozvoljenog minusa po tekućem računu.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

V UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora finansiranja),
- Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Da bi ograničilo ovaj rizik, rukovodstvo Banke je diversifikovalo izvore finansiranja kao dodatak bazi stabilnih depozita i usvojilo politiku za upravljanje rizikom likvidnosti i finansiranja. Banka je razvila procese unutrašnjih kontrola i plan oporavka u slučaju krize likvidnosti zarad upravljanja ovim rizikom. Pod ovim se podrazumeva konstantna procena očekivanih novčanih tokova i dostupnost visokokvalitetnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti iskorišćena u slučaju potrebe za dodatnim finansiranjem.

Okvir za upravljanje rizikom likvidnosti je uspostavljen od strane Upravnog odbora Banke, a za upravljanje rizikom likvidnosti nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, ALCO odbor, Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom i Tim za kontrolu rizika i modeliranje.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, užitim pokazateljem likvidnosti Banke, kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog reda i likvidnih potraživanja Banke drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U prilogu kretanje prosečnog pokazatelja likvidnosti za prethodni period:

Pokazatelj likvidnosti	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Prosečni godišnji pokazatelj	4,59	6,08
Min	2,50	4,58
Max	<u>7,54</u>	<u>7,65</u>
Na dan 31.decembra	<u>6,39</u>	<u>7,27</u>

Od 30.06.2017 na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da LCR, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

V UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Vrednosti pokazatelja pokrića likvidnom aktivom utvrđenog prema regulativi NBS, a koji je Banka dužna da zbirno u svim valutama odžava na nivou koji nije niži od 100% na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine date su u sledećoj tabeli:

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	2018.	2017.
	1645%	777%

Banka kontinuirano održava adekvatan nivo portfolija visoko likvidnih i lako utrživih hartija od vrednosti, pre svega državnih zapisa i obveznica Republike Srbije i blagajničkih zapisa Narodne banke Srbije. Ovaj portfolio služi kao rezerva likvidnosti koja se lako, brzo i uz minimalne gubitke u vrednosti može konvertovati u gotovinu odnosno založiti kao sredstvo obezbeđenja radi izmirenja dospelih obaveza kao i neočekivanih odliva ili prekida novčanih priliva.

Pored praćenja pokazatelja likvidnosti Banka redovno izrađuje projekcije novčanih tokova u kratkom i dugom roku. Cilj projekcija novčanih tokova jeste da se blagovremeno utvrde neusklađenosti bilansne aktive i pasive u pogledu ročne strukture. Izveštaji o tokovima gotovine se prave po svim značajnim valutama (RSD i EUR) i zbirno za sve valute sa kojima Banka posluje. Oni se koriste da bi se identifikovale značajne neusklađenosti u dospećima potraživanja i obaveza Banke i da bi se procenile buduće potrebe za likvidnošću, kao i viškovi likvidnosti, i u skladu sa tim blagovremeno donele odgovarajuće odluke.

Prema svom poslovnom planu za 2018. godinu, Telenor banka je prikupljala depozite po viđenju u lokalnoj i u stranoj valuti EUR i oročene depozite koji su denominovani samo u lokalnoj valuti. Viškove likvidnosti, kako u domaćoj tako i u stranoj valuti EUR, Banka je počevši od 2016. godine investirala u hartije od vrednosti Republike Srbije, transakcije sa Narodnom bankom Srbije ili kratkoročne plasmane domaćim bankama.

Devizni rizik

Devizni rizik potiče od rizika pojavljivanja negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Banka je izložena deviznom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Za potrebe efektivnog upravljanja i adekvatne zaštite od deviznog rizika, Banka nastoji da ostvari valutnu usklađenost imovine i obaveza prateći i analizirajući izloženost Banke riziku na bazi tekućih i projektovanih otvorenih deviznih pozicija po valutama i trenutnih i očekivanih kretanja deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom nadležni su Upravni odbor banke, Izvršni odbor banke, ALCO odbor, Tim za upravljanje sredstvima i gotovinom i Tim za kontrolu rizika i modeliranje.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije, (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala banke, obračunatih u skladu sa odlukom o adekvatnosti kapitala NBS.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

V UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, i to zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća. Banka je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Dugoročni cilj u skladu sa rizičnim profilom Banke je potpuna zaštita od deviznog rizika i uspostavljanje i održavanje deviznih sredstava u iznosu deviznih obaveza Banke, ili u okviru interno postavljenih limita, kao i njihova usklađenost po ročnosti, a u skladu sa propisima i limitima propisanim od strane Narodne Banke Srbije.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena u nivou kamatnih stopa. Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u Bankarskoj knjizi.

Kamatnim rizikom banke upravlja ALCO odbor, podržan od strane Tima za upravljanje sredstvima i gotovinom, koja je prva linija odbrane u vezi sa ovom aktivnošću. Druga linija odbrane, tj. kontrola rizika, je odgovornost Tima za kontrolu rizika i modeliranje, koja to sprovodi savetovanjem i kreiranjem izveštaja, sa ciljem da se optimizuje odnos rizika i prihoda banke.

Banka procenjuje kamatni rizik za značajnu valutu. Značajna valuta predstavlja svaku valutu čiji ukupan iznos obaveza iz bilansa i vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja Banke, a koje se izmiruju u toj valuti čini 5% ili više od 5% ukupnog iznosa obaveza banke.

Banka je i tokom 2018. imala veliku bazu klijentskih depozita bez ugovorene ročnosti, stavljajući akcenat na oročenu štednju u domaćoj valuti, s tim što su transakcioni depoziti kamatno neosetljivi. Sa druge strane, značajan priliv sredstava od depozita koji nije plasiran u kredite, investirana je ili u državne hartije od vrednosti Republike Srbije, transakcije sa Narodnom bankom Srbije ili kratkoročne plasmane domaćim bankama.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nenamernih ili namernih propusta u radu zaposlenih, usled neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci kao i u slučaju nastupanja nepredviđenih spoljnih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacioni, poslovni i strateški rizik.

Suština procesa upravljanja operativnim rizicima je da odgovornost leži na menadžmentu svih organizacionih delova, koji dobijaju podršku od strane Tima za kontrolu rizika i modeliranje, a koje nadgleda Interna revizija, Odbor za reviziju i Izvršni Odbor.

Forum za upravljanje operativnim rizicima se sastaje na mesečnom nivou, pri čemu se diskutuju evidentirani događaji nastali kao posledica realizacije operativnog rizika i vrši evaluacija operativnih rizika koji proizilaze iz ključnih bančnih procesa. Forum za upravljanje operativnim rizicima se usaglašava i oko predloženih mera mitigacije operativnih rizika i prati realizaciju definisanih akcionih planova.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

VI FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE

BILANS USPEHA

	Za period 01.01. - 31.12.2018.	Za period 01.01. - 31.12.2017.	Var. 2018/2017
Prihodi od kamata	837.401	731.782	14,43%
Rashodi od kamata	(251.648)	(267.268)	(5,84%)
Neto prihod po osnovu kamata	585.753	464.514	26,10%
Prihodi od naknada i provizija	623.895	415.792	50,05%
Rashodi od naknada i provizija	(434.219)	(328.858)	32,04%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	189.676	86.934	118,18%
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(1.920)	(3.323)	(42,22%)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	150.342	99.884	50,52%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(87.660)	(83.076)	5,52%
Ostali poslovnih prihodi	4.156	4.329	(4,00%)
Ukupan neto poslovni prihod	840.347	569.262	47,62%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(511.779)	(535.892)	(4,50%)
Troškovi amortizacije	(236.152)	(227.419)	3,84%
Ostali prihodi	24.286	38.472	(36,87%)
Ostali rashodi	(726.195)	(881.360)	(17,61%)
Gubitak pre oporezivanja	(609.493)	(1.036.937)	(41,22%)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	7.569	374	(1923,80%)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-	(54.189)	(100,00%)
Gubitak nakon oporezivanja	(601.924)	(1.090.752)	(44,82%)

U 2018. godini zabeležen je rast prihoda od kamata od 14,43% uz istovremeni pad rashoda od kamata od 5,4% što rezultira rastu neto prihoda od kamate za 26,10%.

Prihodi od naknada i provizija beleže takođe značajan rast od 50,05% što je rezultat povećanja baze klijenata u 2018 godini. Rast rashoda od naknada i provizija od 32,04% u vezi je sa rastom prihoda i uglavnom se odnosi na naknade i provizije po osnovu kartičnog poslovanja. Neto prihodi od naknada i provizija porasli su 118,18% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan neto poslovni prihod veći je u odnosu na prethodnu godinu za 47,62% što je rezultat pre svega povećanja kreditne aktivnosti, ali i povećanja transakcionog poslovanja.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

VI FINANSIJSKI POKAZATELJI BANKE (nastavak)

BILANS STANJA

	Stanje na dan 31.12.2018.	Stanje na dan 31.12.2017.	Var. 2018/2017
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	3.033.448	2.464.334	23,09%
Založena finansijska sredstva	242.391	-	100,00%
Hartije od vrednosti	3.429.203	3.061.633	12,01%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.625.004	1.980.903	(17,97%)
Kredit i potraživanja od komitenata	6.725.842	6.382.506	5,38%
Nematerijalna imovina	302.441	350.241	(13,65%)
Nekretnine, postrojenja i oprema	301.050	380.464	(20,87%)
Tekuća poreska sredstva	4	4	0,00%
Odložena poreska sredstva	108	-	100,00%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	20.956	22.097	(5,16%)
Ostala sredstva	250.514	283.071	(11,50%)
Ukupno aktiva	15.930.961	14.925.253	6,74%
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivate	-	3.323	(100,00%)
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	248.566	7.455	3234,22%
Depoziti ostale obaveze prema drugim komitentima	13.289.830	12.256.152	8,43%
Subordinirane obaveze	468.428	468.808	(0,08%)
Rezervisanja	36.312	34.277	5,94%
Odložene poreske obaveze	-	3.177	
Ostale obaveze	392.996	437.961	(10,27%)
Ukupno obaveze	14.436.132	13.211.153	9,27%
Kapital			
Akcijski kapital	6.553.146	6.198.849	5,72%
Gubitak	(5.142.293)	(4.538.556)	13,30%
Rezerve	83.976	53.807	56,07%
Ukupno capital	1.494.829	1.714.100	(12,79%)
Ukupno pasiva	15.930.961	14.925.253	6,74%

U poređenju sa prethodnom godinom krediti komitentima porasli su za 5,38%. Hartije od vrednosti koje se odnose se na ulaganja u obveznice Republike Srbije porasle su za 12,01%.

Baza depozita je povećana 8,43% što je u skladu sa strategijom banke.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

VII AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Tokom 2018. godine Banka nije vršila aktivnosti istraživanja i razvoja.

VIII INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA

Tokom 2018. godine nije bilo otkupa sopstvenih akcija.

IX POSTOJANJE OGRANAKA

Banka nema ogranke.

X ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Dana 12. februara 2019. godine izvršena je dokapitalizacija od strane Telenor Danemark Holding emisijom akcija u ukupnom iznosu 3.136.789 hiljada dinara koja je registrovana u Centralnom registru za hartije od vrednosti.

Dana 20. februara 2019. izvršen je transfer akcija između Telenor Danemark Holdinga i PPF Financial Holdings B.V. sa sedištem u Holandiji, a na osnovu prethodno potpisanog Ugovora o prodaji akcija. Potpisivanjem ovog ugovora i transferom akcija, PPF Financial Holdings B.V. postao je 100% vlasnik banke.

PPF Financial Holding B.V u svom sastavu ima finansijske institucije u centralnoj i istočnoj Evropi, Aziji i SAD-u, a deo je PP Group N.V. jedne od najvećih investicionih grupa u centralnoj i istočnoj Evropi sa investicijama u različitim industrijama.

Dana 25.03.2019. godine izvršena je dokapitalizacija od strane PPF Financial Holdings B.V. emisijom akcija 590.918 hiljada dinara koja je registrovana u Centralnom registru hartija od vrednosti.

Osim gore navedenog, nije bilo drugih značajnih događaja posle datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u napomenama uz priložene finansijske izveštaje za 2018. godinu.

XI PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Iz dugoročne perspektive, ciljevi za period 2017-2019 su:

- Dalji rast u udelu korisnika koji koriste bankarske usluge oslanjajući se na sinergiju u širenju odnosa sa korisnicima i omogućavanju atraktivnih usluga,
- Unapredjenje kvaliteta postojeće baze korisnika stimulaciju aktivnosti korisnika i bolje razumevanje potreba korisnika zahvaljujući podacima.

Kao deo daljeg rasta nastavićemo sa ponudom integrisanih proizvoda i usluga pomoću zajedničkog marketinga i prodaje, nastavićemo i unapredićemo ponudu za zaposlene korporativnih klijenata, proširićemo mrežu partnera za plaćanja, i proširićemo ponudu kreditnih proizvoda.

Kako bismo unapredili kvalitet postojeće baze korisnika uz regionalni pristup fokusiraćemo se na korisnike kojima je pristup digitalnog bankarstva relevantniji, motivisaćemo korisnike da koriste kreditne proizvode, da prenesu svoja primanja i koriste elektronska plaćanja umesto fizičkog novca.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

(Iznosi su iskazani u hiljadama dinara, ukoliko nije drugačije naznačeno)

XI PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ (nastavak)

Da bi ostvarili definisane ciljeve potrebno je da obezbedimo posvećenost dobavljača, kompetence za upravljanje odnosa sa korisnicima, sistemska unapređenja za veću efikasnosti i autonomiju, kao i kvalitet i dostupnost podataka.

Strateška ambicija u domenu tehnologije je isporuka svih tehničkih zahteva koji su stavljani ispred poslovnih, regulatornih ili potreba postojećeg okruženja. Pažljiv izbor stručnog kadra kako bi se ti zahtevi izvršili, glavna je smernica u podeli odgovornosti u timu. Kao rezultat toga postoje različiti načini za ostvarivanje IT usluga koje Banka koristi u punoj meri. Primarni način za obezbeđivanje potrebnih stručnosti je interni razvoj fokusirajući se na izvršavanje aktivnosti koje spadaju u svakodnevni posao. Održavanje i operacije infrastrukture (hardver, softver i mreža) su apsolutni prioritet.

U 2018-oj godini fokus je bio na boljem poznavanju klijenata, unapređenju analitičkih alata, procedura i algoritama, unapređenju postojećih procesa i isporuci proizvoda i servisa u skladu sa planiranim aktivnostima definisanim budžetom Telenor banke za period 2017-2019.

U periodu do 2019 nastavićemo sa implementacijom novih proizvoda i usluga.

Ključni strateški pravci za aktivnosti u domenu tehnologije su:

- Pronalaženje različitih načina za ostvarivanje IT usluga i sinergija sa ostalim članicama Telenor grupe kako bismo omogućili optimalne troškove i kapacitet za isporuku poslovnih potreba
- Kreiranje sposobnosti za IT sigurnost kroz upravljanje sigurnosnim problemima i podešavanje sigurnosnih procesa i alata
- Dalji razvoj i unapređenje procesa i unapređenje interfejsa kao ostalim delovima organizacije banke
- Izgradnja kapaciteta u domenu analitike podataka kao bismo osigurali bolje razumevanje aktivnosti korisnika i kako bismo osigurali angažovanje korisnika
- Izgradnja osnove za buduću saradnju sa Telekom u vezi korisnika i proizvoda
- Praćenje i kontrola željene arhitekture

Beograd, 8. april 2019. godine

Miloš Brusin
Predsednik Izvršnog odbora
Zakonski zastupnik banke

Marija Popović
Član Izvršnog odbora